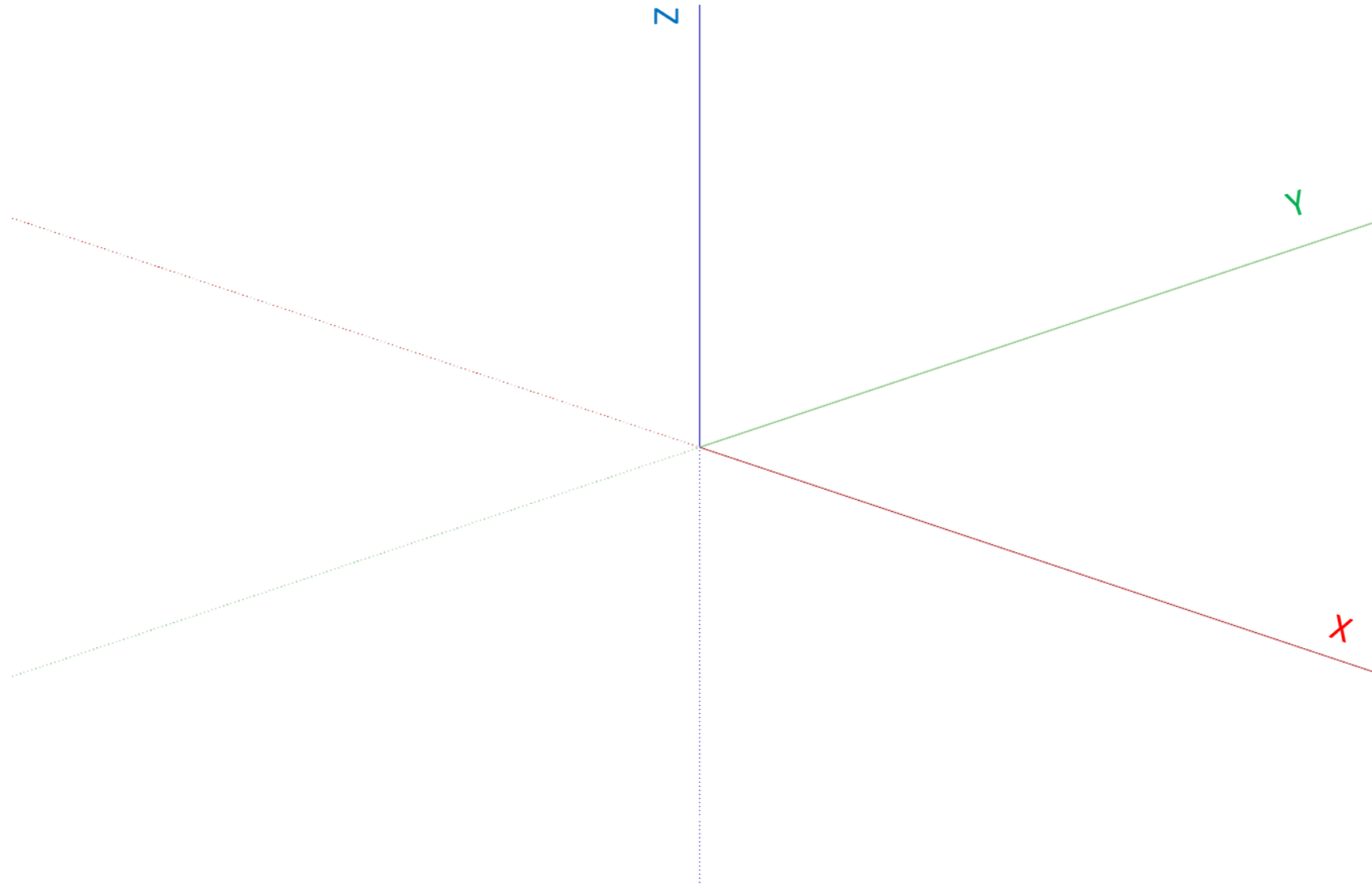
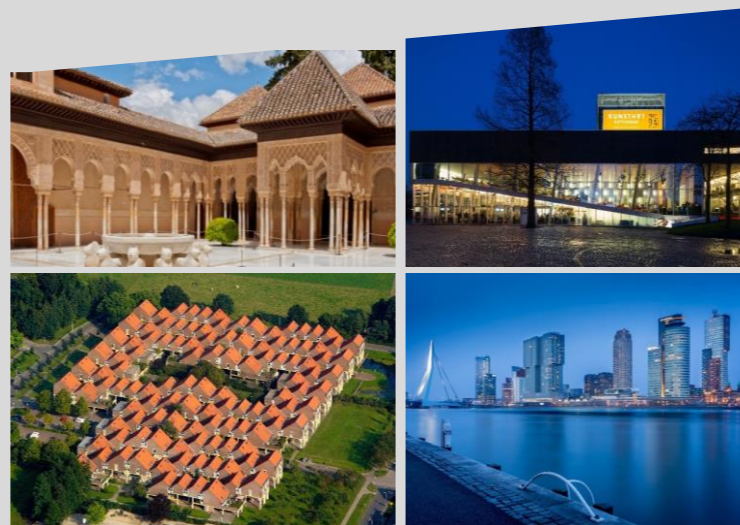

Portfolio Plananalyse

Plananalyse

Dit portfolio bevat de plananalyses naar een viertal architectonische, stedenbouwkundige of landschapsarchitectonische ontwerpen op verschillende schaalniveaus.

Groep 5B
Alexander Heerkes
Eva-Lynn Janssen
Julia van Beek
Stefan Vuijst

Inleiding

Voor het vak BKS6TM aan de Technische Universiteit te Delft zijn vier ontwerpen geanalyseerd. Het betreft een stedenbouwkundig plan, een landschap architectonisch ontwerp en twee architectonische ontwerpen. De analyses zijn gebaseerd op de basisbegrippen:

- Situatie en context;
- Vorm, gebruik en typologie;
- Materiaal en constructie.

De ontwerpen zijn geanalyseerd door gebruik te maken van bepaalde stappen, namelijk:

- Inventarisatie: wat zie ik?
- Structurering: hoe zit het in elkaar?
- Concluderend: waarom is dit op deze manier vormgegeven?

De geanalyseerde projecten zijn:

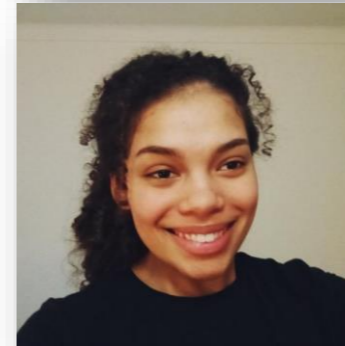
- Kop van Zuid stedenbouwkundig ontwerp
- Patio de Los Leones landschap architectonisch ontwerp
- De Kasbah architectonisch ontwerp
- De Kunsthal architectonisch ontwerp

De analyse wordt geëindigd met een algehele conclusie met overeenkomsten en verschillen tussen de projecten.

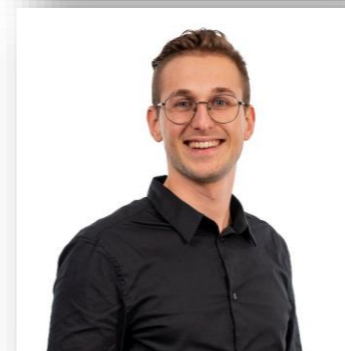
Stefan Vuijst
6061958

Achtergrond:
Built Environment Groningen

Eva-Lynn Janssen
6090230

Achtergrond:
Bouwkunde Middelburg

Alexander Heerkes
5985382

Achtergrond:
Bouwkunde Enschede

Julia van Beek
5923492

Achtergrond:
Bouwkunde Den Haag

Inhoudsopgave

Kop van Zuid (Stedenbouw)	3
Analyses situatie en context	3
Analyses vorm, gebruik en typologie	8
Analyses materiaal en constructie	9
Conclusie Kop van Zuid	13
Patio de Los Leones (Landschap)	14
Analyses situatie en context	14
Analyses vorm, gebruik en typologie	15
Analyses materiaal en constructie	20
Conclusie Patio de Los Leones	25
De Kasbah (Architectuur – privaat gebouw)	26
Analyses situatie en context	26
Analyses vorm, gebruik en typologie	31
Analyses materiaal en constructie	36
Conclusie De Kasbah	37
De Kunsthal (Architectuur – publiek gebouw)	38
Analyses situatie en context	38
Analyses vorm, gebruik en typologie	44
Analyses materiaal en constructie	49
Conclusie De Kunsthal	54
Eindconclusie	55
Bronvermelding	56

Afbeelding 1: de Kasbah, Hengelo.

Afbeelding 2: Kop van Zuid, Rotterdam.

Afbeelding 3: de Kunsthal, Rotterdam.

Afbeelding 4: Patio de Los Leones, Granada.

Afbeelding 5: kaart Nederland. [Wikipedia, z.d.]

Afbeelding 6: kaart Spanje. [Wikipedia, z.d.]

Situatie & Context

Kop van Zuid

- Rotterdam, Nederland -

Achtergrondinformatie

De Kop van Zuid is een **nieuwe wijk** in Rotterdam op de zuidoever van de **Nieuwe Maas** tegenover het centrum van de stad. De wijk bestaat uit 2 delen die worden gescheiden door het **Wilhelminaplein** met daaraan grenzend de **Erasmusbrug**.

Kop van Zuid is gebouwd op het **voormalige haventerrein**. Het doel bij de bouw van Kop van Zuid was om het inmiddels achtergelaten havengebied **om te vormen tot een stedelijk gebied** en om middels goede netwerken een verbinding aan te leggen om zo **noord en zuid met elkaar te verenigen**.

Geschiedenis

Begin **jaren 90** werd een stedenbouwkundig masterplan gemaakt door **Riek Bakker en Teun Koolhaas**. Belangrijke elementen hierin waren de **verbindingen met het centrum** van Rotterdam door middel van de Erasmusbrug en metrostation Wilhelminaplein, **hoog stedelijk gebied** met veel voorzieningen langs de rivier en woongebieden langs de binnenhavens. Enkele **historische gebouwen**, zoals hotel New York, zijn gebleven en kregen een nieuwe functie. Er is en er komt sinds de afgelopen jaren ook steeds meer **hoogbouw** voor in de wijk zoals de Maastoren en de Benelux (allecijfers.nl, 2022).

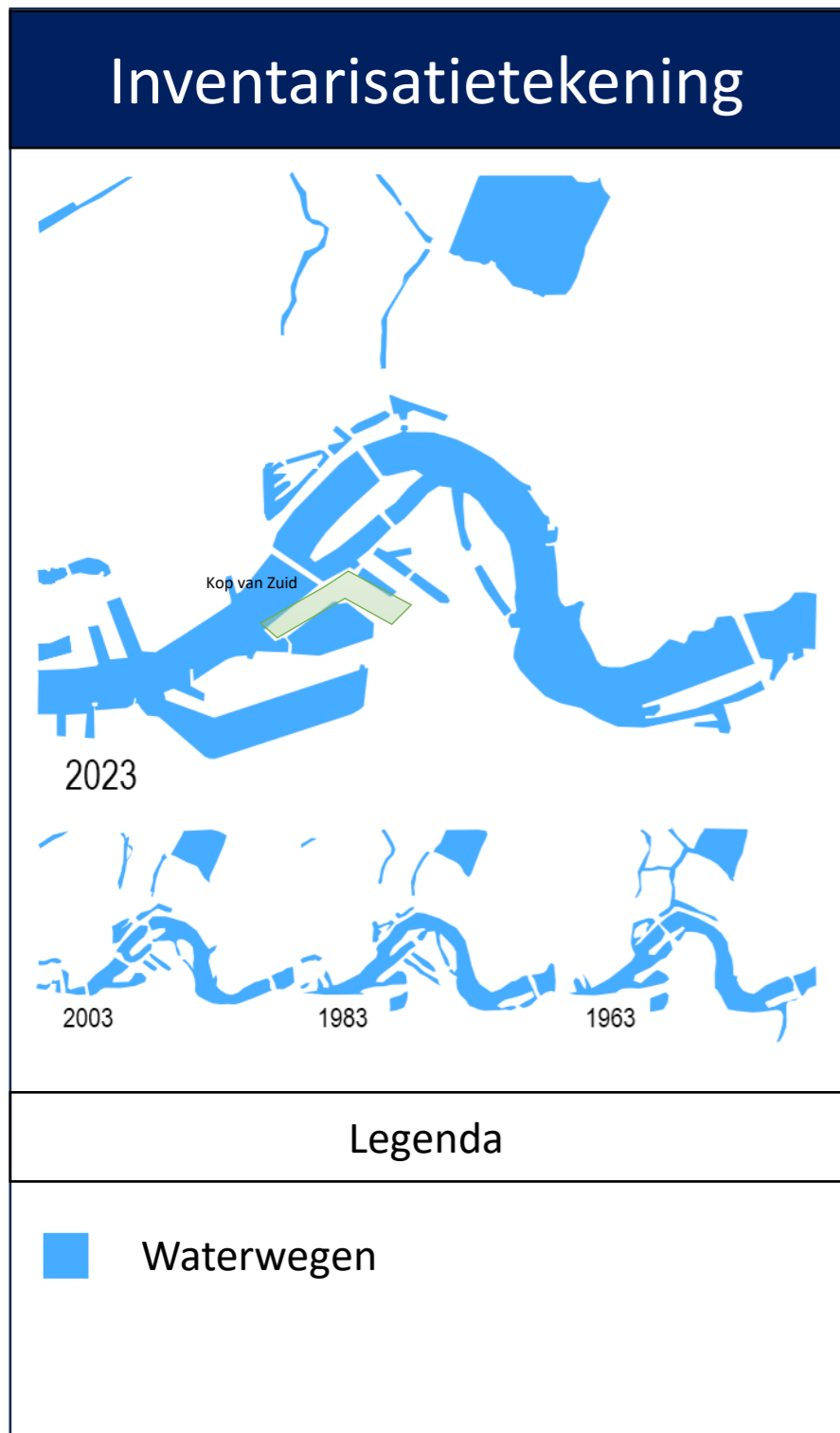
In de plananalyse naar de situatie en context is het gebied geanalyseerd tussen de dikke rode lijnen in afbeelding 7 en is gekeken naar wat daarbuiten voor invloed had op dit gebied.

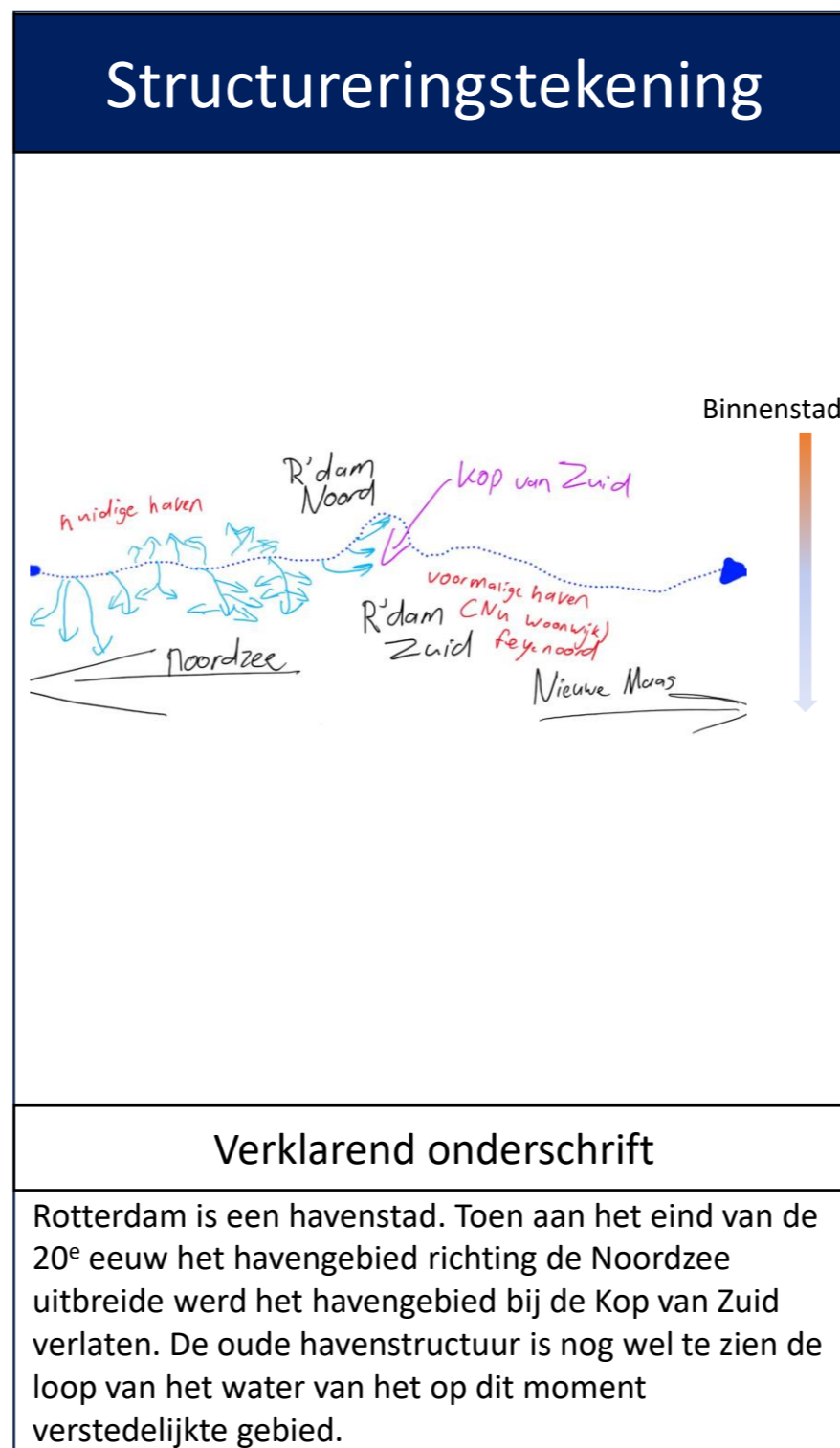
Afbeelding 7: plangebied Kop van Zuid. [Swart, 2020]

Analyse water

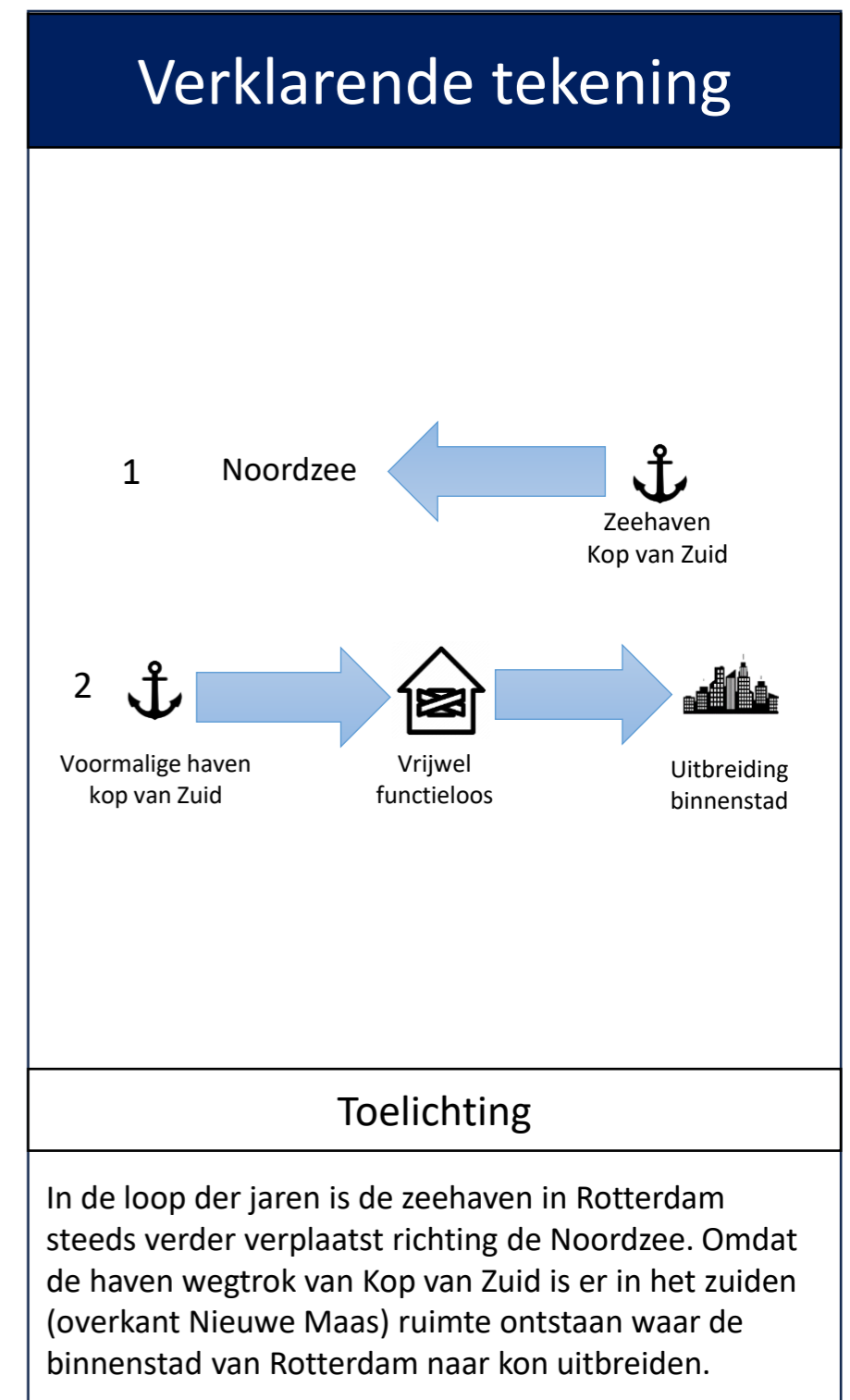
Stefan

Wat? : waterwegen

Hoe? : rondom Kop van Zuid is een havenstructuur in de Nieuwe Maas te herkennen.

Waarom? : omdat de zeehaven richting zee ging breidde de binnenstad uit naar het zuiden.

Analyse netwerken

Stefan

Inventarisatietekening

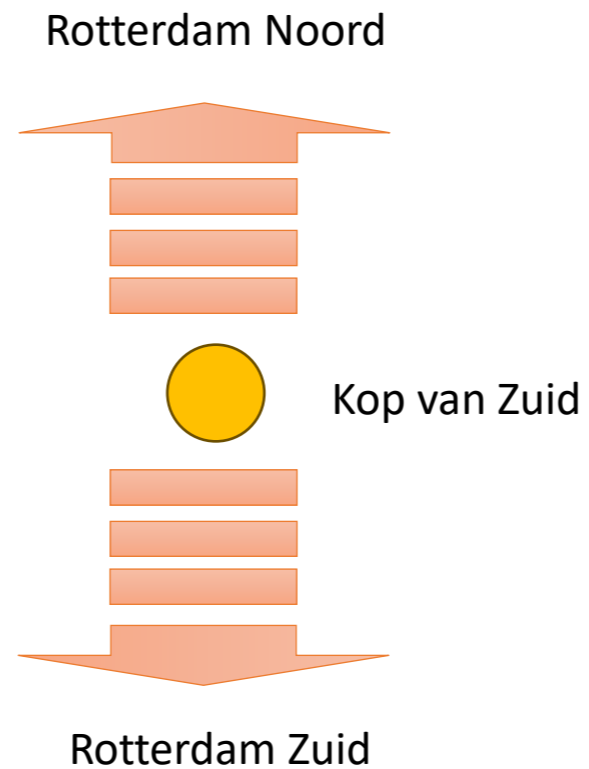

Legenda

- Autowegen
- Fietspaden
- Bus- / tramroute
- Bus- / tram- / metrostation

Wat? : netwerken

Structureringstekening

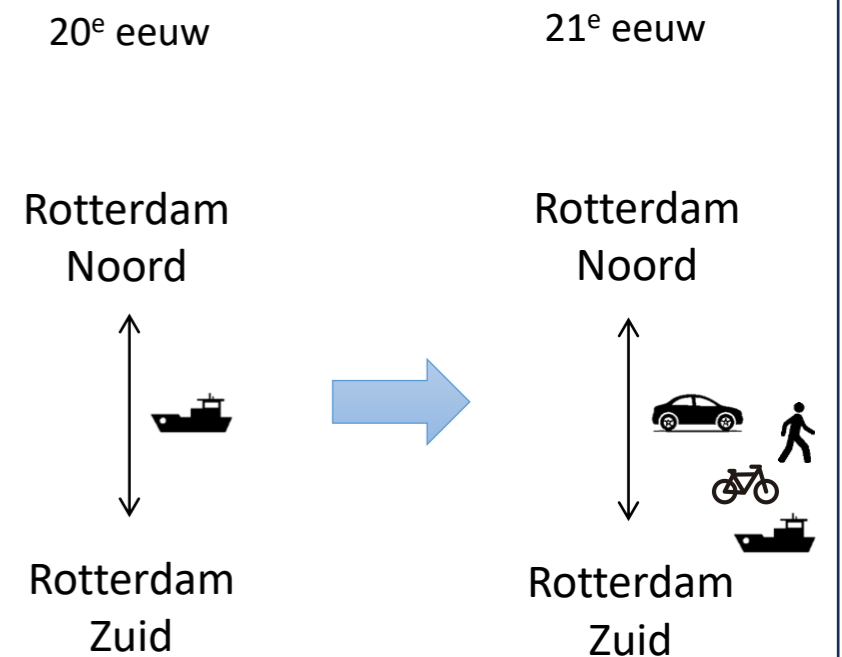

Verklarend onderschrift

Tot het eind van de 20^e eeuw lag de Rotterdamse binnenstad enkel ten noorden van de Nieuwe Maas. Toen de plannen werden gemaakt om de stad uit te breiden moest het nieuwe deel goed bereikbaar worden gemaakt.

Hoe? : Kop van Zuid verbindt Rotterdam Noord met Rotterdam Zuid.

Verklarende tekening

Toelichting

Doordat rond de millenniumwisseling de Erasmusbrug is aangelegd kon men eenvoudiger van Rotterdam Noord naar Rotterdam Zuid reizen. In Rotterdam Zuid lag al infrastructuur omdat dit gebied eerder gebruikt werd voor de havens.

Waarom? : omdat het aantrekkelijk moest worden om ook naar Rotterdam zuid te trekken.

Analyse gebouwfuncties

Stefan

Inventarisatietekening

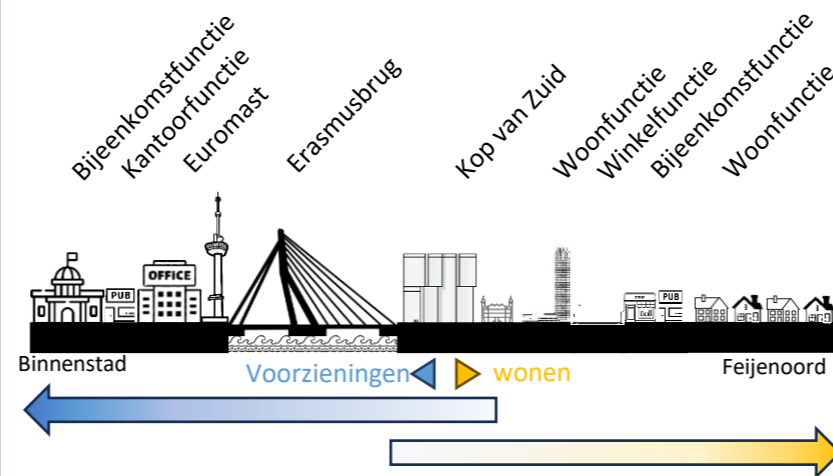

Legenda

■ Gecombineerde functie	■ Industriefunctie
■ Bijeenkomstfunctie	■ Zorgfunctie
■ Woonfunctie	■ Winkelfunctie
■ Onderwijsfunctie	■ Kantoorfunctie

Wat? : gebouwfuncties

Structureringstekening

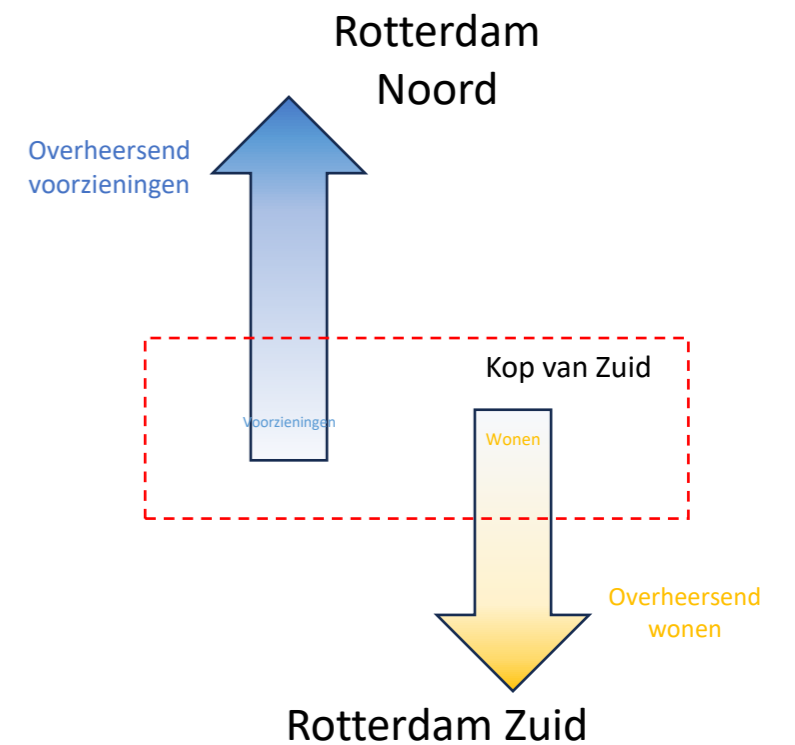

Verklarend onderschrift

De gebouwen ten noorden van de Maas bestaan voornamelijk uit bijeenkomst- en kantoorzones. In en aan de Maas liggen nog gebieden die gezien kunnen worden als industriezones. Ten zuiden bevinden zich voornamelijk woonzones.

Hoe? : Kop van Zuid is een combinatie van gebouwfuncties uit de omliggende zones.

Verklarende tekening

Toelichting

Omdat Kop van Zuid gesitueerd is in een overgangszone tussen voornamelijk de voorzieningen in het noorden en het gebied met hoofdzakelijk woningen in het zuiden zijn in Kop van Zuid zowel voorzieningen als woningen te vinden.

Waarom? : omdat het gebied zich in een overgangsgebied bevindt tussen voorzieningen en woningen.

Vorm, gebruik en
typologie

Kop van Zuid

- Rotterdam, Nederland -

*'Wegens persoonlijke omstandigheden
is dit thema niet geanalyseerd.'*
- Eva-Lynn -

Materiaal en
constructie

Kop van Zuid

- Rotterdam, Nederland -

Achtergrondinformatie

Aan de kop van Rotterdam-Zuid, aan de Nieuwe Maas ligt het stedelijke gebied genaamd Kop van Zuid. Het is een **iconische buurt** wat bekend staat om zijn contrast tussen **moderne en traditionele architectuur**. Het gebied wordt gekenmerkt door de vele **hoogbouw** met tussen deze hoogbouw een strook laagbouw waarin de gebouwen voornamelijk zijn opgebouwd uit **glas, staal en beton**.

Voor de plananalyses met betrekking tot de materialisatie en constructie is het stedenbouwkundige plan in afbeelding 8 geanalyseerd. In het rode kader is het plangebied uitgelicht. Aan de hand van de kaart is een **close up** gemaakt van het stedenbouwkundig gebied en is een analyse gemaakt van het gebied in afbeelding 9. Dit gebied betreft een profiel van de bekende **Wilhelminapier** welke een onderdeel vormt van Kop van Zuid.

Omdat het een stedenbouwkundig plan betreft is voornamelijk gefocust op de **openbare ruimte** en de inrichting hiervan. De materialisatie met betrekking tot de gebouwen is daarom achterwege gebleven.

Afbeelding 8: kaart van Kop van Zuid.

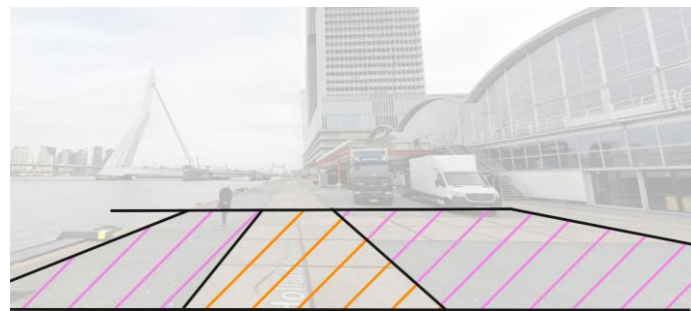
Afbeelding 9: kaarten van Kop van Zuid met de exacte locatie van de analyses.

Analyse materiaal

Julia

Inventarisatietekening

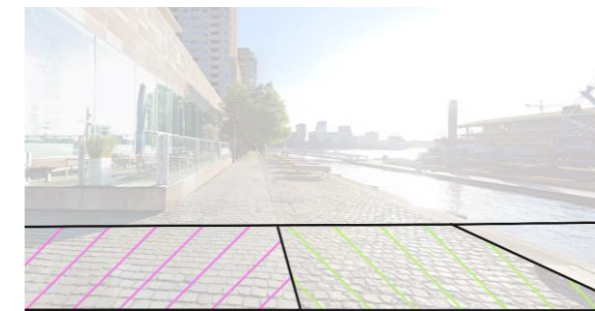
Holland Amerikakade

Wilhelminakade

Otto Reuchlinweg

Antoine Platekade

Legenda

- wandelaar
- fietser
- automobilist
- combinatie wandelaar en fietser
- verblijf
- bestemmingsverkeer

Wat? : foto's verharding Kop van Zuid met verschillende arceringen voor verschillende type gebruikers en bestrating.

Structureringstekening

Kop van Zuid is opgedeeld in twee functionele assen en twee recreatieve assen. De functionele assen zijn functies gescheiden door verschil in materiaal. Bij de recreatieve assen loopt alles meer in elkaar door.

Hoe? : verschil in materiaal in de functionele en recreatieve assen.

Verklarende tekening

In de functionele assen worden de verkeersgebruikers van elkaar afgesloten door verschillen in materiaal en kleur. De functies zijn hier gescheiden omdat er veel gebruik gemaakt wordt van deze assen. In de recreatieve assen lopen functies meer in elkaar over net als de materialisatie van de recreatieve die hier is toegepast. In deze assen zijn minder intensieve verkeersstromen, hierdoor lopen de functies in elkaar over.

Waarom? : de verschillende gebruiksfuncties van de openbare ruimte worden gescheiden van elkaar door het verschil in kleur en materiaal.

Analyse straatmeubilair

Julia

Inventarisatietekening

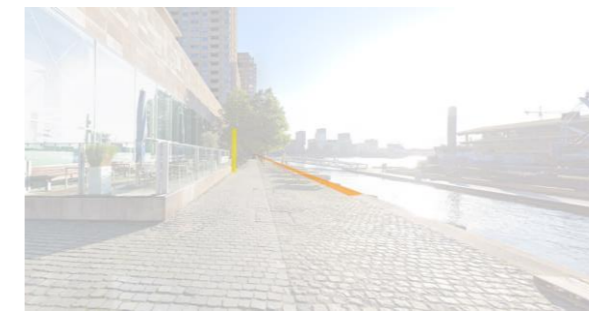
Holland Amerikakade

Wilhelminakade

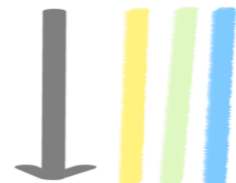
Otto Reuchlinweg

Antoine Platekade

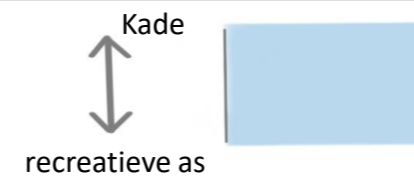
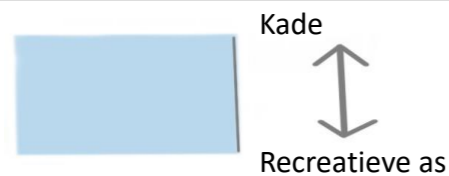
Legenda

- stalling fietsen
- verlichting
- zitjes
- groenvoorzieningen
- aanleg voorzieningen boten

Wat? : foto's van het straatmeubilair Kop van Zuid.

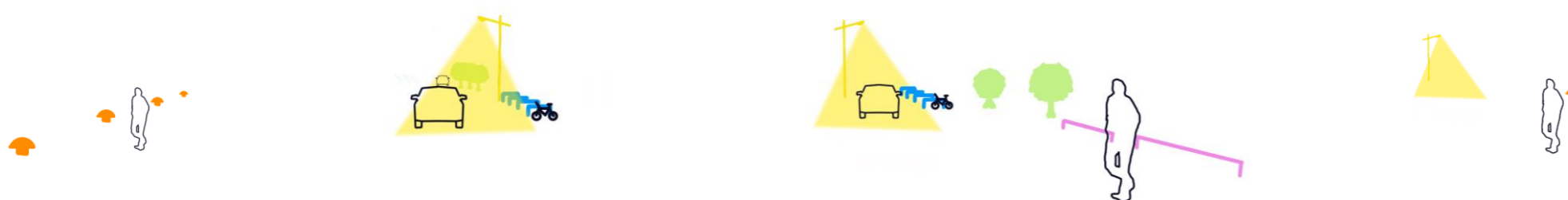
Structureringstekening

Kop van Zuid is opgedeeld in twee functionele assen en twee recreatieve assen. De functionele assen is veel straatmeubilair aanwezig, bij de recreatieve assen is weinig straatmeubilair.

Hoe? : het meeste straatmeubilair is aanwezig in de functionele assen van Kop van Zuid.

Verklarende tekening

Het meeste straatmeubilair van Kop van Zuid is te vinden in de functionele assen. Deze assen worden het intensiefste gebruikt, dit is de reden dat het straatmeubilair geplaatst is.

Waarom? : aan de centrale wegen van Kop van Zuid is het meeste straatmeubilair, van deze centrale wegen wordt het intensiefste gebruik gemaakt.

Conclusie Kop van Zuid

Stefan

De Kop van Zuid is een goed voorbeeld van **stedelijke herontwikkeling** en **vernieuwing**. Het voormalige **haventerrein** is getransformeerd tot een bruisend stedelijk gebied dat zowel het **historische karakter** behoudt als **moderniteit** omarmt.

De **verschuiving van de zeehaven** richting de Noordzee opende ruimte voor de uitbreiding van de binnenstad naar het zuiden. De Kop van Zuid werd een **verbindende schakel** tussen Rotterdam-Noord en Rotterdam-Zuid zowel in netwerken als gebouwfuncties. Waar zich in het noorden voornamelijk **voorzieningen** bevinden, bevinden zich in het zuiden voornamelijk **woningen**. Reizigers hiertussen passeren daarbij het knooppunt Wilhelminaplein op de Kop van Zuid. Kop van Zuid is hierdoor een **overgangsgebied** waarbij de voorzieningen in het noorden en de woningen in het zuiden zijn gecombineerd.

Vanuit het knooppunt **Wilhelminaplein** vertrekken **twee functionele en twee recreatieve assen** richting Hotel New York (afbeelding 10). Het straatmeubilair is voornamelijk te vinden langs de functionele as omdat deze het meest intensief gebruikt wordt. De **verkeersgebruikers worden van elkaar gescheiden** door een verschil in type materiaal en de kleur van de route. In de functionele as is er een harde scheiding in materiaal en kleur omdat verkeersgebruikers van elkaar gescheiden worden terwijl in de recreatieve as deze geleidelijk in elkaar overlopen om zo een meer **shared-space** te creëren.

Afbeelding 10: locatiebezoek Kop van Zuid met links de Rotterdam – Moderne architectuur. Rechtsboven is de centrale functionele as te zien en rechtsonder de recreatieve as aan het water.

Situatie & Context

Patio de Los Leones

- Granada, Spanje -

*'Wegens persoonlijke omstandigheden
is dit thema niet geanalyseerd.'*
- Eva-Lynn -

Vorm, gebruik en typologie

Patio de Los Leones

- Granada, Spanje -

Achtergrondinformatie

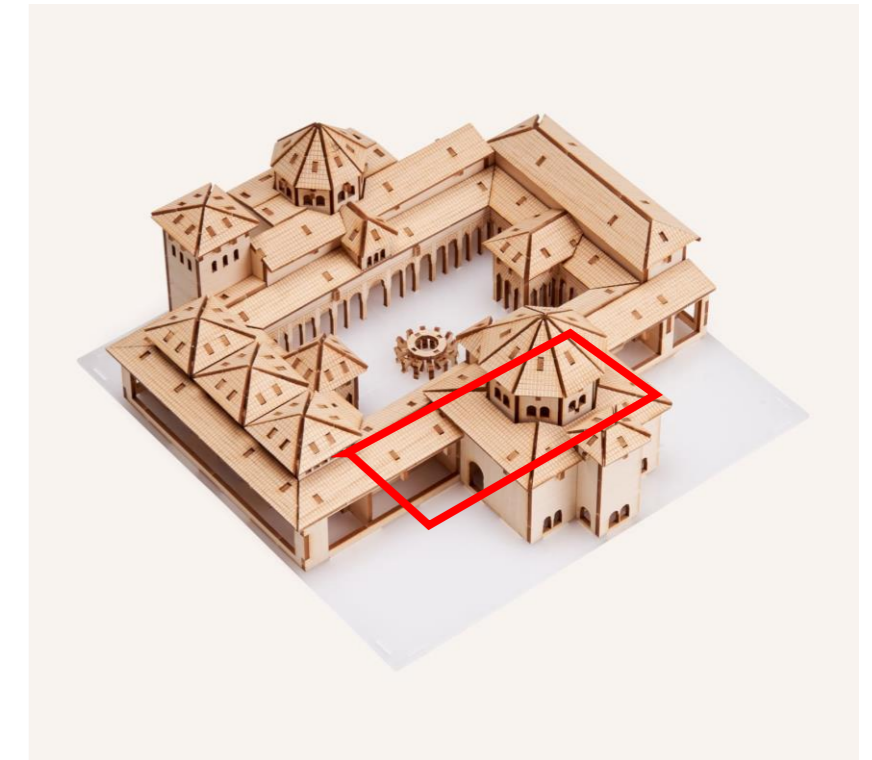
De Patio de Los Leones, ook wel bekend als **het Paleis van de Leeuwen**, bevindt zich in het hart van het **Alhambra** in Granada, Spanje. Sultan Muhammed V had opdracht gegeven voor de bouw van het paleis en tussen 1362 en 1391 werd het paleis wat nu **UNESCO Werelderfgoed** is gebouwd (wikipedia.org, z.d.).

De Patio de Los Leones, gebouwd in de **Moors-islamitische Nasrid** architectuurstijl, is een **rechthoekig** binnenplein van ongeveer 28,7 meter lang en 15,6 meter breed omringd door **bogen en zuilen**. Aan de oost- en westzijde bevinden zich **overdekte paviljoens** met slanke zuilen met Arabische inscripties. (wikipedia.org, z.d.)

De Patio de Los Leones bevat ook een verfijnd **watersysteem** met fonteinen en bassins, met als hoogtepunt **de Fontein der Leeuwen** in het midden, omringd door twaalf gestileerde leeuwen sculpturen.

Verschillende **zalen** omringen de binnenplaats, waaronder de Sala de los Mocárabes, Sala de los Abencerrajes, Sala de los Reyes en Sala de Dos Hermanas, elk met hun eigen unieke architecturale en **decoratieve kenmerken**. (Bohme, 2024)

In de plananalyse naar de vorm, gebruik en typologie is het gebied geanalyseerd tussen de dikke rode lijnen in afbeelding 11. Dit gebied betreft zowel het atrium en de galerij van de patio.

Afbeelding 11: vogelvlucht Patio de Los Leones. (HitoCultural, z.d.)

Afbeelding 12: aanzicht Patio de Los Leones. (HitoCultural, z.d.)

Analyse vormen en elementen

Inventarisatietekening

Vormen

Elementen

Legenda

Bepanting	Zuilen en bogen
Watelement	Straatstructuren

Wat? : vormen en elementen

Structureringstekening

Verklarend onderschrift

De plattegrond bestaat enkel uit cirkels, rechthoeken en vierkanten. In het verticale vlak bevinden zich voornamelijk rechthoeken, bogen en driehoeken. Deze bogen bestaan uit anorganische vormen.

Hoe? : het grondvlak bestaat uit rechthoeken met een cirkelvormige kern. De daken zijn vaak driehoekig.

Verklarende tekening

Toelichting

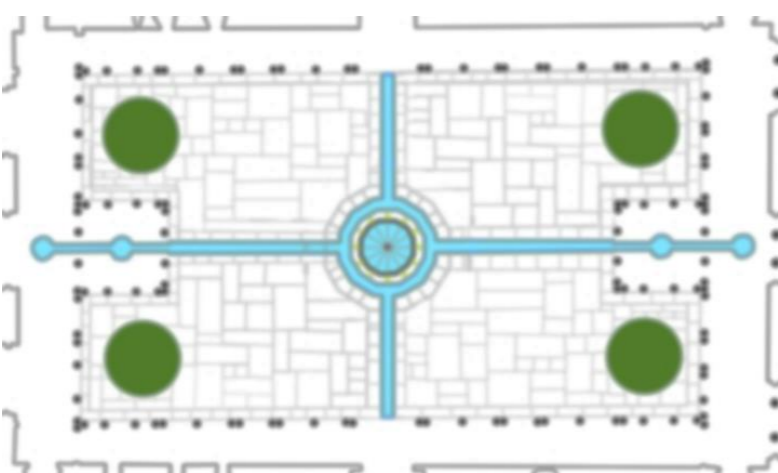
De organische vormen in de patio benadrukken een doordachte en geordende indeling wat rust creëert. De ring eromheen met de bogen straalt esthetiek uit en zorgt voor een duidelijke scheiding tussen werk in het paleis en ontspanning in de patio.

Waarom? : geordende indeling met esthetische uitstraling door grid en organische bogen.

Analyse zonering en toegankelijkheid

Stefan

Inventarisatietekening

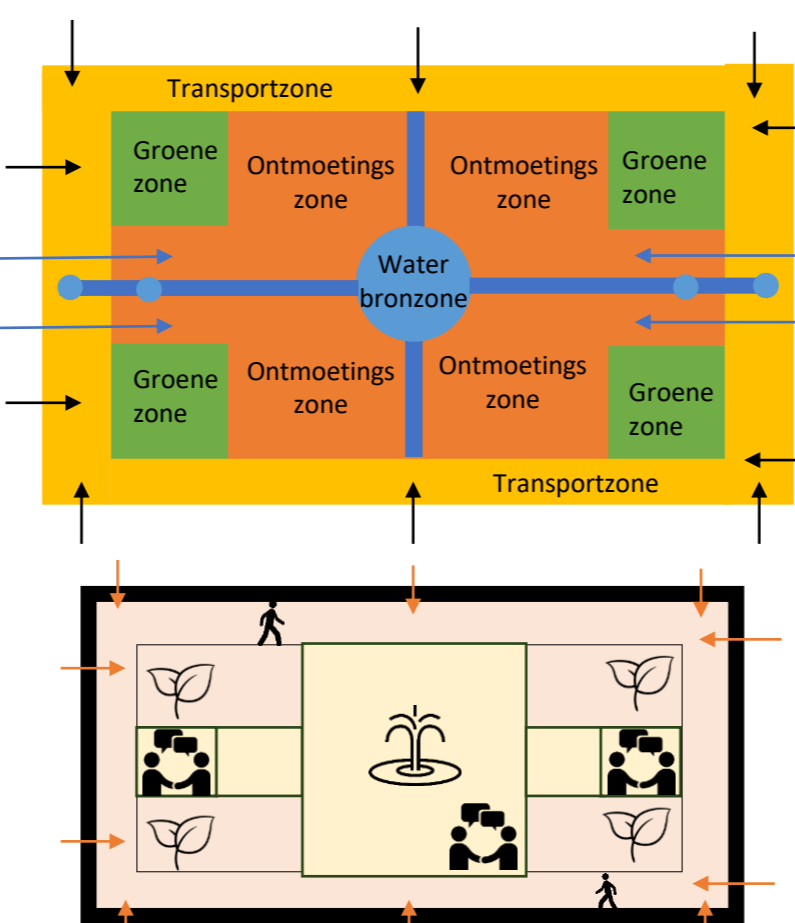

Legenda

- Zuil (boog)
- Water
- Boom

Wat? : zonering en toegankelijkheid

Structureringstekening

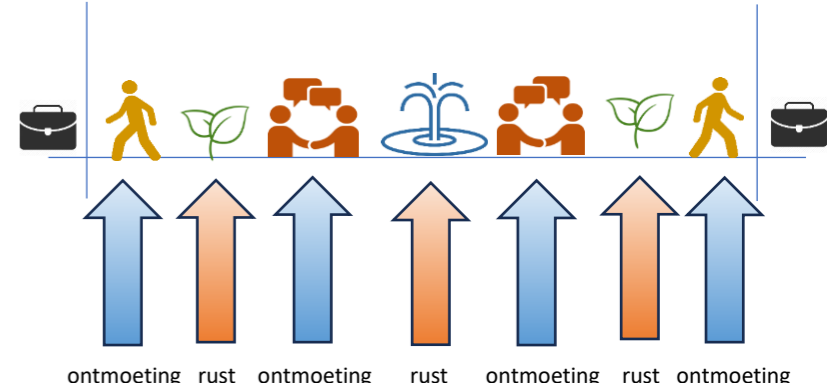

Verklarend onderschrift

De patio is te betreden vanuit ruimten in alle vier de windrichtingen. Aan de oost- en westzijde bevinden zich overdekte paviljoens en in het midden een fontein en ontmoetingszones. In de vier hoeken bevinden zich groene zones en rondom loopt een transportzone.

Hoe? : de ontmoetings- en bronzone van het water zijn omsloten door groenzones en een transportzone.

Verklarende tekening

Toelichting

De patio is opgedeeld in zones voor ontmoeting en rust die elkaar afwisselen. De patio is toegankelijk vanuit alle windrichtingen waardoor het vanuit de aangrenzende vertrekken eenvoudig te bereiken is.

Waarom? : om ontspannings- en ontmoetingszones vloeiend in elkaar over te laten lopen.

Analyse inrichting

Stefan

Inventarisatietekening

Legenda

Beplanting	Zuilen en bogen
Watelement	Straatstructuren

Wat? : inrichting

Structureringstekening

Beplanting Sinaasappelbomen, versterkend historische sfeer en esthetiek, met culturele en historische associaties en passend binnen de situatie Andalusië.	Watelement Fontein met twaalf leeuwenfiguren die water laten stromen passend binnen de Moorse cultuur.
Zuilen en bogen Verfijnde Moorse architectuur met decoraties en inscripties passend binnen de islamitische cultuur.	Straatstructuren De betegelde vloeren conform Moorse architectuur vormen ingewikkelde geometrische patronen.

Verklarend onderschrift

Onder de inrichting van de patio valt de aanwezige beplanting, het watelement, de zuilen en bogen en de straatstructuur. Verder is het een leeg plein zonder meubilair. De betegeling is overigens niet symmetrisch.

Hoe? : inrichting middels beplanting, watelement, zuilen en bogen en typerende straatstructuur.

Verklarende tekening

Patio

Toelichting

De fontein, beplanting, zuilen en bogen maken een belangrijk onderdeel uit voor de Moorse patio. De fontein en beplanting omdat deze rust brachten in de patio en de zuilen en bogen omdat deze zorgen voor een organische scheiding met de transportruimte.

Waarom? : fontein en beplanting: rust in patio, zuilen en bogen: organische afscheiding.

Materiaal en
constructie

Patio de Los Leones

- Granada, Spanje -

Achtergrondinformatie

Alexander

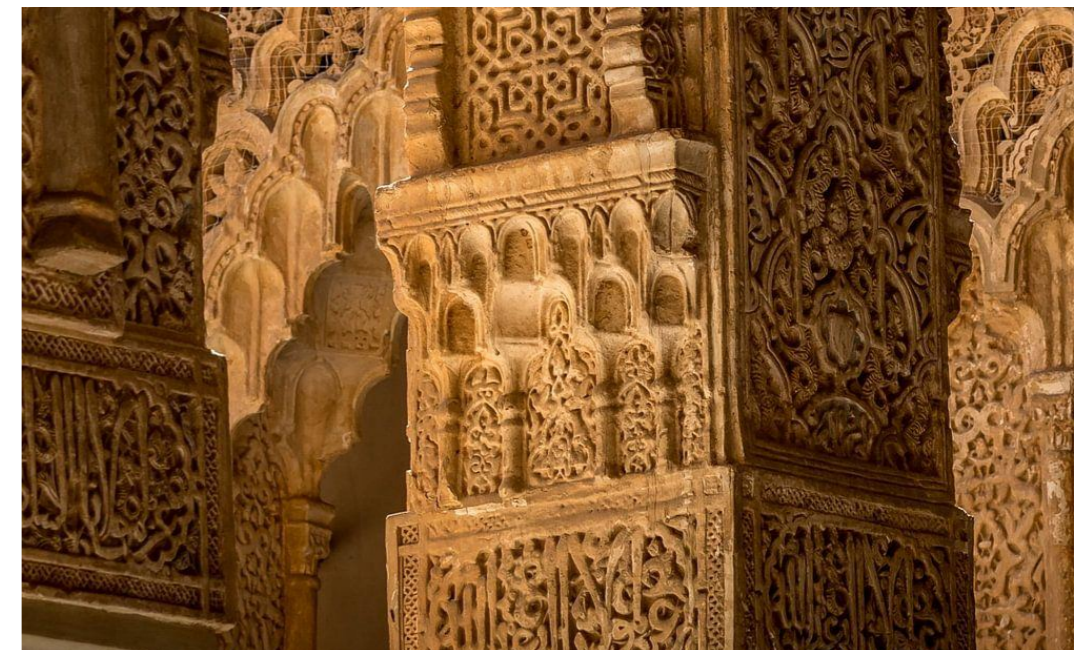
Patio de Los Leones is gebouwd in de **14^e eeuw** in het Alhambra in Spanje. Bij de bouw van de patio werden verschillende technieken en materialen gebruikt. Zo zijn de vloer, zuilen en fontein met leeuwen zijn gemaakt van **marmor**. Dit is een veel voorkomend materiaal binnen de **Moorse architectuur** van die tijd. De galerijen die rondom de patio aanwezig zijn bestaan uit een combinatie van **baksteen en stucwerk**.

In het midden van de patio is een **fontein** met leeuwen aanwezig. Er staan in totaal **12 leeuwen** rondom deze fontein. Deze leeuwen spuwen water uit en zijn hiermee ook onderdeel van de fontein. Het water wordt via sleuven in alle vier de **windrichtingen** afgevoerd, zie afbeelding 13.

Rondom de patio loopt een **galerij** waarlangs verschillende ruimtes van het paleis te bereiken zijn. De wanden van deze galerij zijn opgebouwd uit **keramiek**. De scheiding tussen de galerij en het atrium en tevens de paviljoens wordt gevormd door bijzondere **geometrische en organische patronen, florale motieven en kalligrafische inscripties**, zie afbeelding 14.

Afbeelding 13: fontein met de 12 leeuwen. (Picryl, 2012)

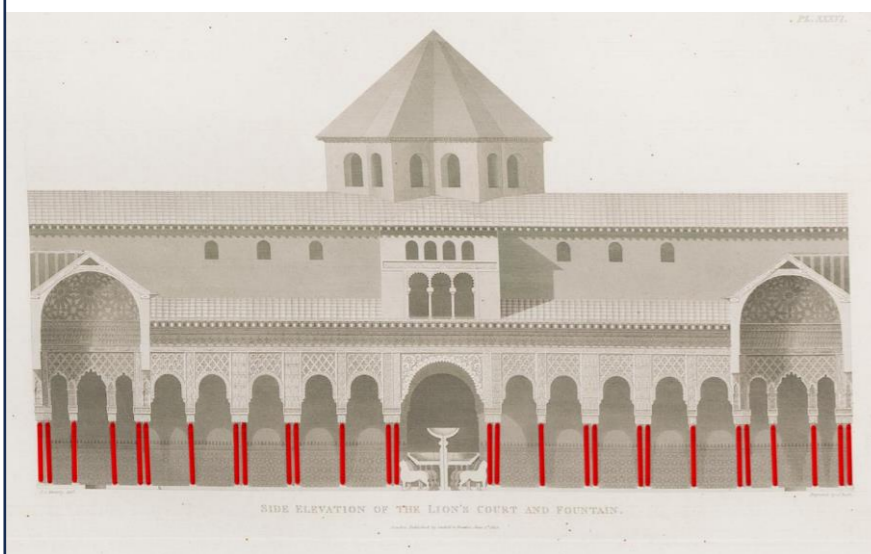

Afbeelding 14: inscripties op de zuilen. (Keeris, z.d.)

Analyse constructie

Alexander

Inventarisatietekening

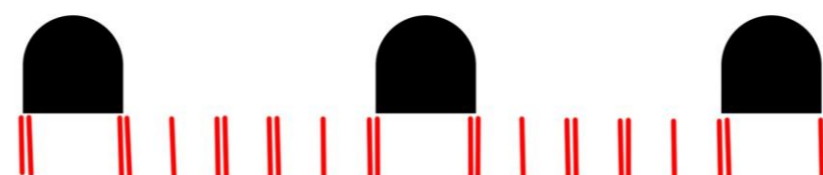

Legenda

■ Zuilen

Wat? : de zuilenrij.

Structureringstekening

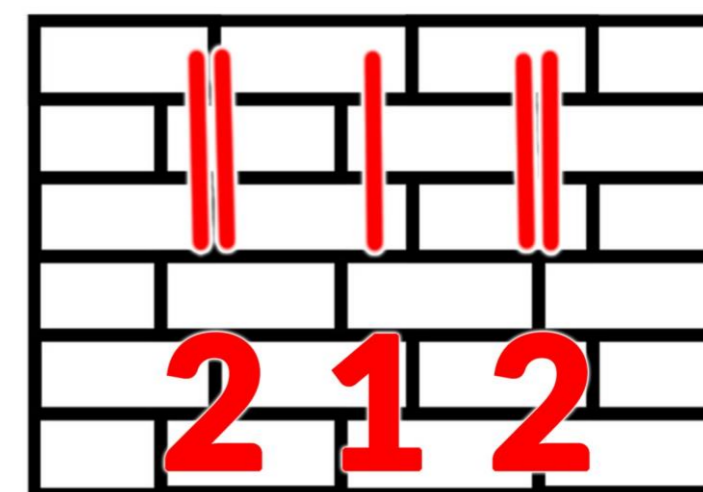

Verklarend onderschrift

Aan de weerszijden van elk portaal is een dubbele zuil gepositioneerd. Ook is er buiten de portalen om een duidelijk patroon te herkennen in de zuilenrij.

Hoe? : door de zuilen in een patroon te plaatsen.

Verklarende tekening

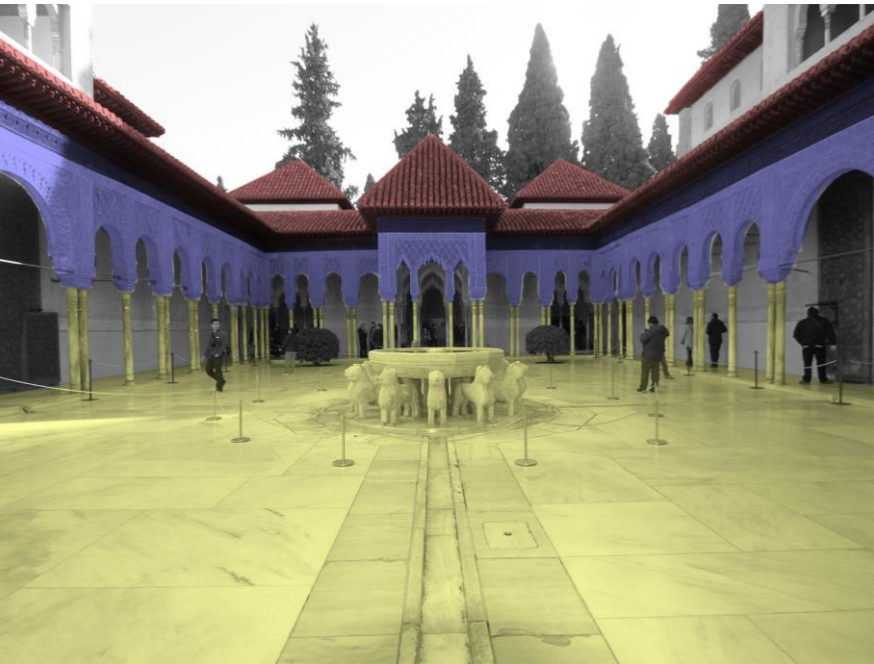
Toelichting

Dit is gedaan om de zuilenrij als een soort muur te doen ogen. Zo worden de verkeersruimte rondom en de tuin in het midden visueel van elkaar gescheiden. De rust blijft op deze manier binnen de tuin bewaakt.

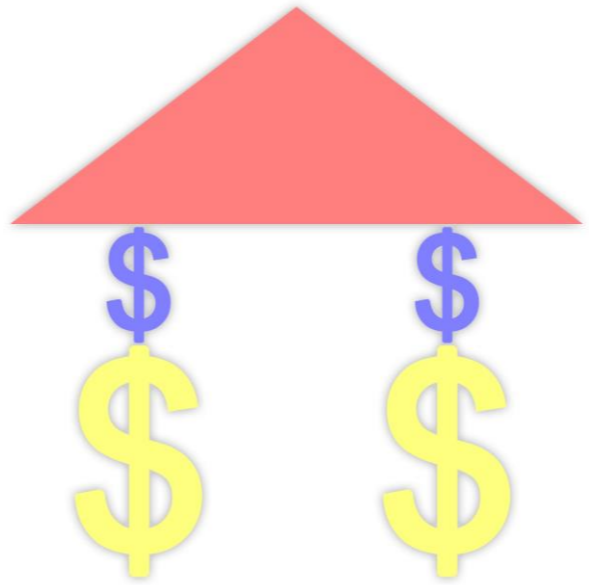
Waarom? : om de rust te bewaken in het atrium.

Analyse materialisatie

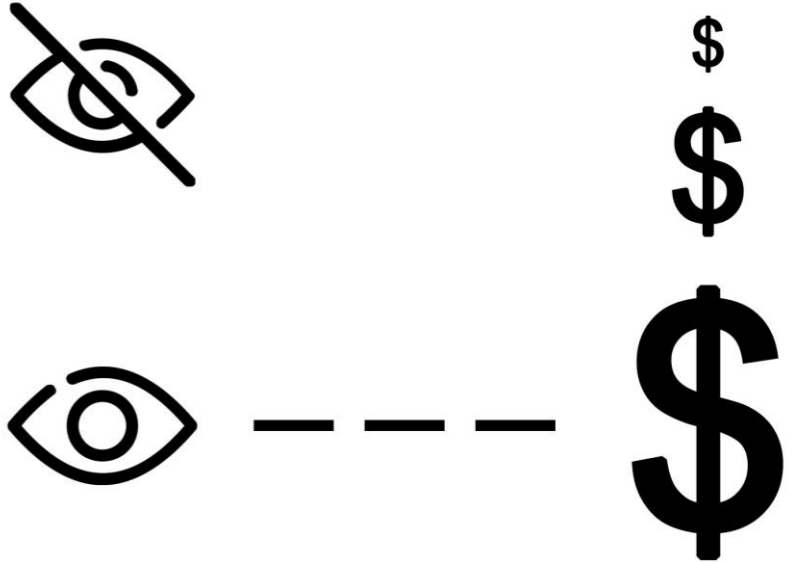
Alexander

Inventarisatietekening
Legenda
Keramiek Stucwerk Marmer

Wat? : de materialen van de binnenplaats.

Structureringstekening
Verklarend onderschrift
Er is een duidelijke structuur te herkennen in de opbouw van materialen. De duurdere materialen zijn lager toegepast en de goedkopere materialen hoger.

Hoe? : door van laag naar hoog dure tot goedkopere materialen toe te passen.

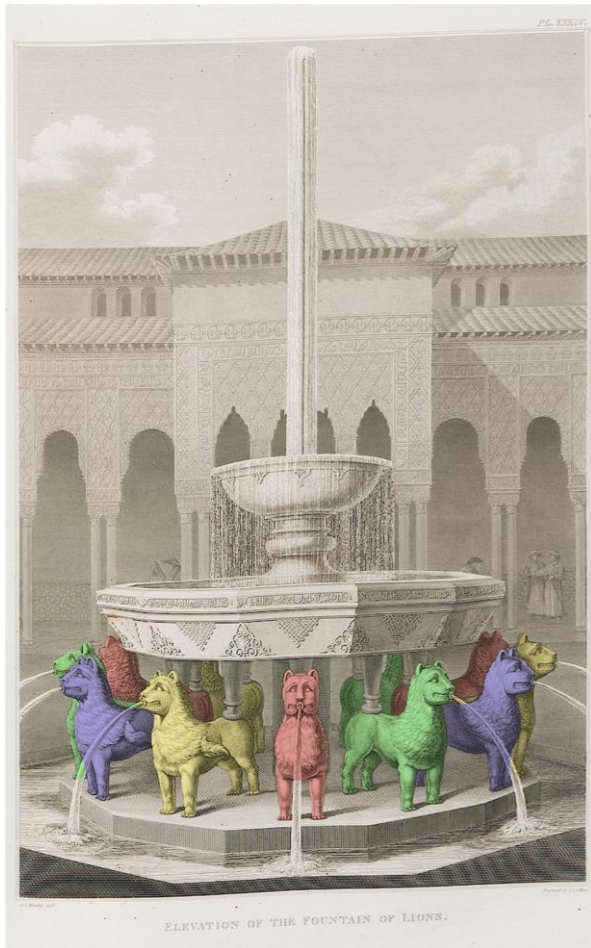
Verklarende tekening
Toelichting
Dit gebeurde om de rijkdom en macht te tonen door het overmatig toepassen van dure materialen. De duurdere materialen werden toegepast op ooghoogte zodat hier de meeste aandacht heen gaat.

Waarom? : om rijkdom op ooghoogte te tonen, hier gaat het eerst en het meest de aandacht naar toe.

Analyse structuur

Alexander

Inventarisatietekening

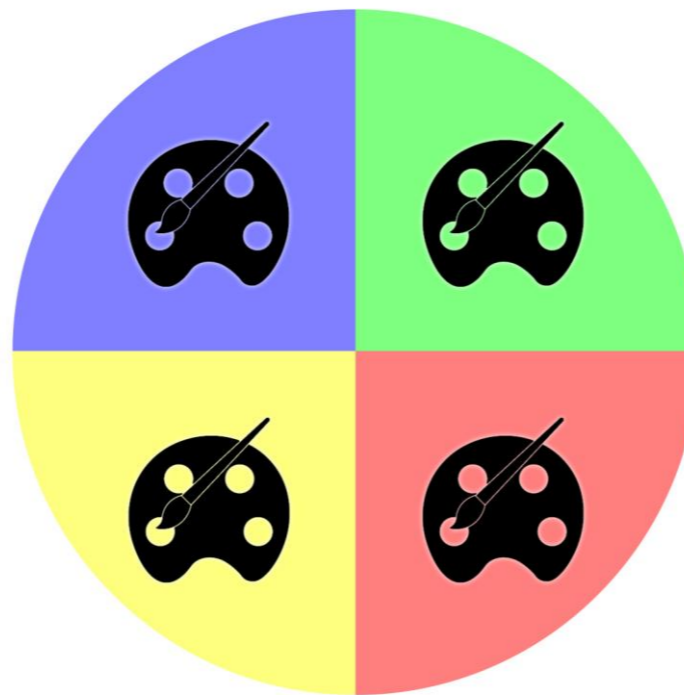

Verklarend onderschrift

De fontein bevat 12 marmeren leeuwen in vier verschillende stijlen.

Wat? : marmeren leeuwen.

Structureringstekening

Verklarend onderschrift

Deze leeuwen lijken op elkaar maar zijn toch verschillend. Dit komt doordat de leeuwen waarschijnlijk door verschillende kunstenaars ontworpen zijn.

Hoe? : door vier verschillende kunstenaars.

Verklarende tekening

Toelichting

De vier verschillende leeuwen sluiten aan op de vier watersleuven die binnen de islamitische godsdienst symbool staan voor het paradijs.

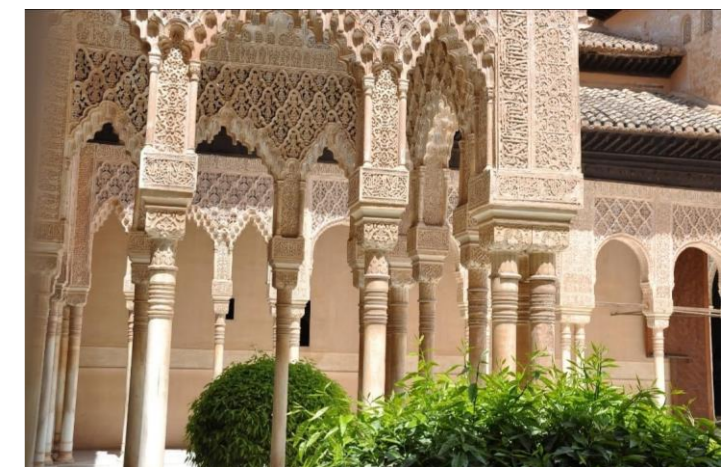
Waarom? : om het paradijs te symboliseren.

Conclusie Patio de Los Leones

Stefan

Patio de Los Leones is een patio in het **Paleis van de Leeuwen** in het Alhambra in Spanje. De patio en het paleis zijn gebouwd in de **Moors-islamitische** bouwstijl in de 14^e eeuw na christus. In de patio is een **harmonieuze samensmelting van vormen** te zien. De kern van de patio is voornamelijk opgebouwd uit organische vormen wat **rust in de patio** creëert terwijl het paleis rondom intimiderend overkomt en waarin de **macht** van de sultan naar voren komt. Er zijn verschillende zones in de patio. Zones van rust zoals bij de fontein, de bomen en de paviljoens worden afgewisseld met zones van **ontmoeting** zoals in het **atrium en de galerij**. Deze rust komt ook terug in het gebruik van de **zuilen en bogen** rondom de patio. De symmetrie van afgewisseld enkele en dubbele zuilen zorgt voor rust in het atrium, zie afbeelding 15.

De typologie van de patio wordt gedefinieerd door kenmerkende elementen zoals de fontein, beplanting, zuilen en bogen die kenmerkend zijn voor de Moorse architectuur. Materialen zoals **marmor, baksteen en keramiek** weerspiegelen de **rijkdom en macht**. De fontein met de 4 verschillende typen leeuwen spuwen water in vier richtingen. In de islamitische godsdienst geloofde men dat dit symbool stond voor het **paradijs**. Zo werd de patio naast plek voor rust ook gezien als paradijs voor de sultan.

Afbeelding 15: locatiebezoek Patio de Los Leones. (Vuijst, 2017)

Situatie & Context

De Kasbah
- Hengelo Ov, Nederland -

Achtergrondinformatie

Alexander

De Kasbah is een **woningbouwproject** ontworpen door de Nederlandse architect **Piet Blom**. Het is een experimenteel project ontworpen in de stijl van het **structuralisme**. De woningen staan op kolommen zoals onderzocht in zijn studie **“Wonen als stedelijk dak”** (1965). Deze bijzondere structuur creëert een dynamische woonomgeving met een mix van **gemeenschappelijke ruimtes** en **privévertrekken**.

De woningen staan in de Hengelose wijk **Groot Driene** in het noordoosten van de stad. Oorspronkelijk was dit plan ontworpen voor in de binnenstad van Hengelo alleen vond het gemeentebestuur dit ontwerp niet geschikt hiervoor.

De woningen zijn **gestempeld**, hierdoor zijn er veel terugkerende elementen te herkennen in de plattegrond. Door de manier waarop de plattegronden vormgegeven zijn wordt er een **bebouwingsdichtheid** behaald die wel vier keer zo hoog is als een normale woonwijk.

Het project staat symbool voor **experimenteel wonen** en heeft een blijvende invloed op de Nederlandse architectuur, zie afbeelding 16.

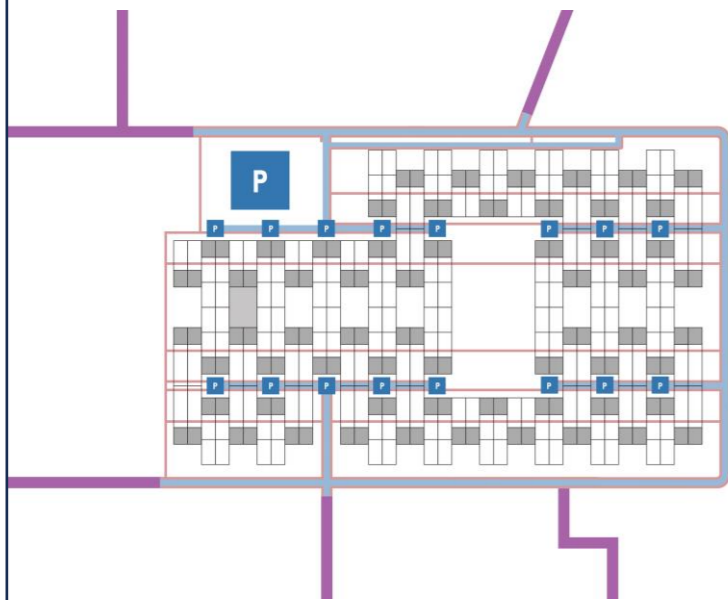

Afbeelding 16: de Kasbah.

Analyse verkeersstromen

Alexander

Inventarisatietekening

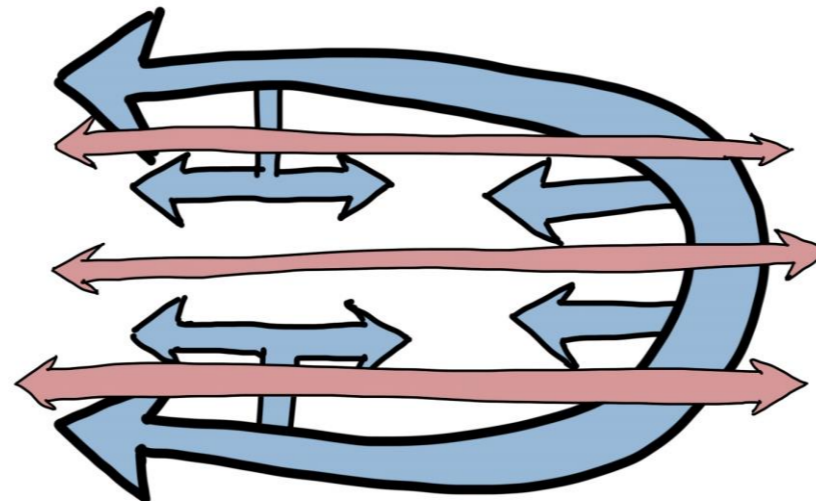

Legenda

- P Parkeerplaats
- Gemotoriseerde voertuigen
- Fietsers en voetgangers
- Toegangswegen

Wat? : verkeersstromen rondom de Kasbah

Structureringstekening

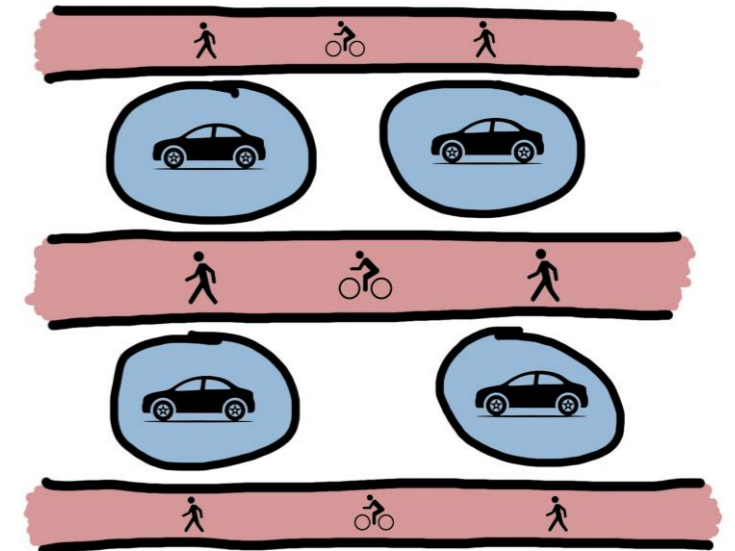

Verklarend onderschrift

Rondom het terrein is ruimte voor al het mogelijk verkeer om zich te verplaatsen. Er zijn vier posities waar de gemotoriseerde voertuigen het terrein kunnen betreden om te parkeren. Er zijn voor voetgangers en fietsers horizontale looplijnen.

Hoe? : door vele ingangen en horizontale looplijnen

Verklarende tekening

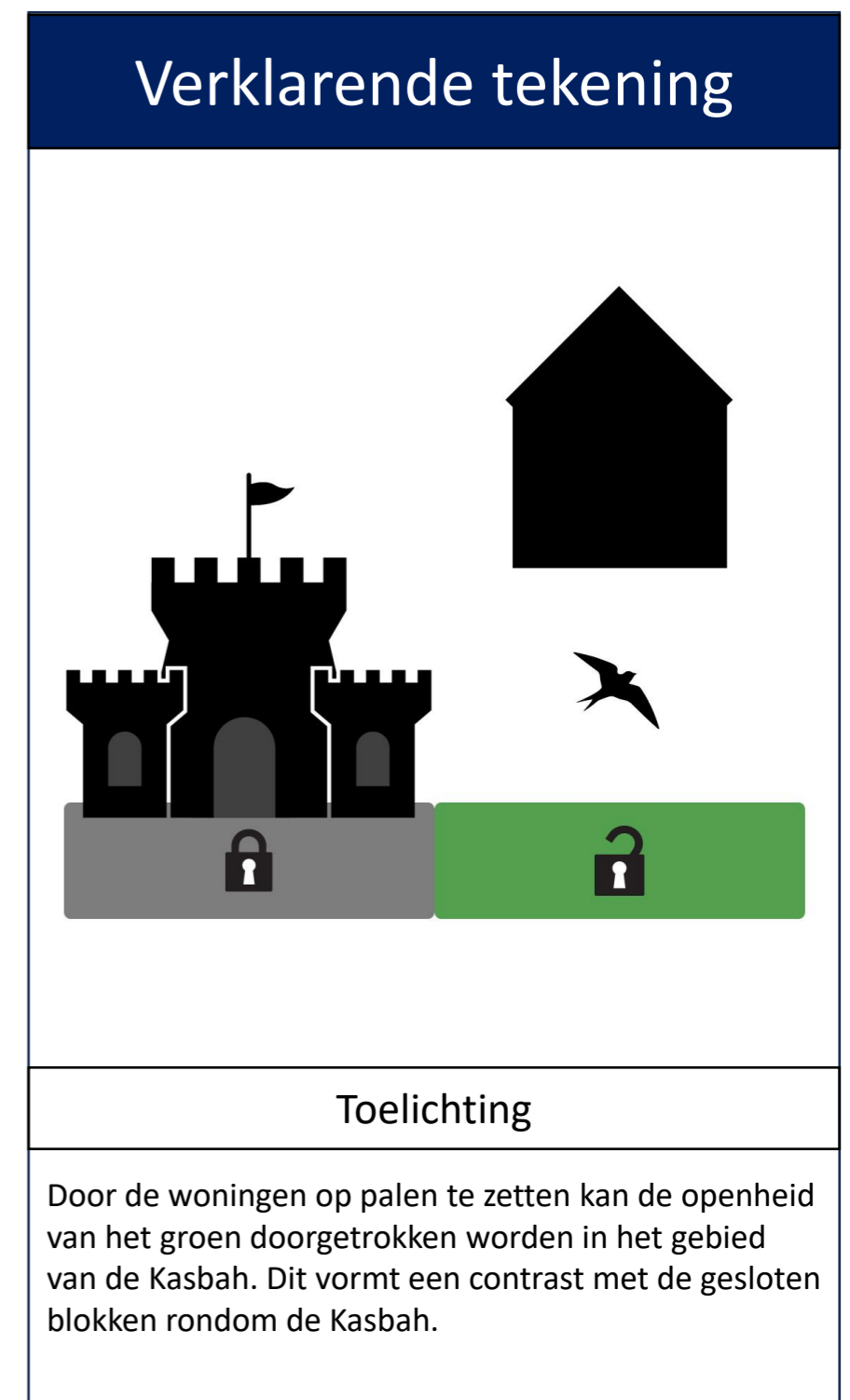
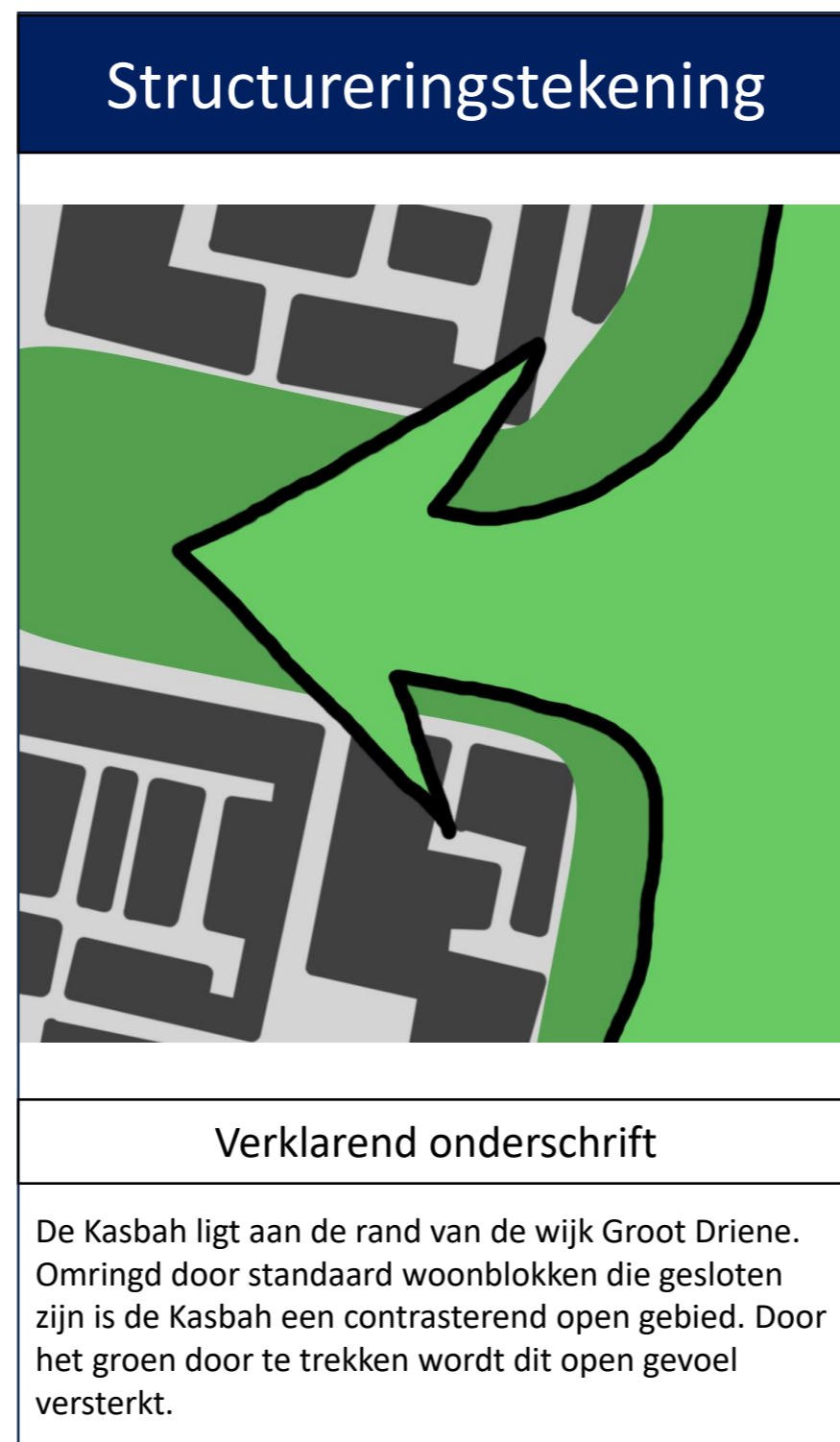
Toelichting

Het spreiden van de parkeerplaatsen zorgt voor een betere doorloop van het verkeer van en naar de parkeerplaatsen. De horizontale straten maken het mogelijk voor voetgangers en fietsers om zich snel over het terrein te verplaatsen.

Waarom? : voor snelle en georganiseerde verplaatsing op het terrein

Analyse groen

Alexander

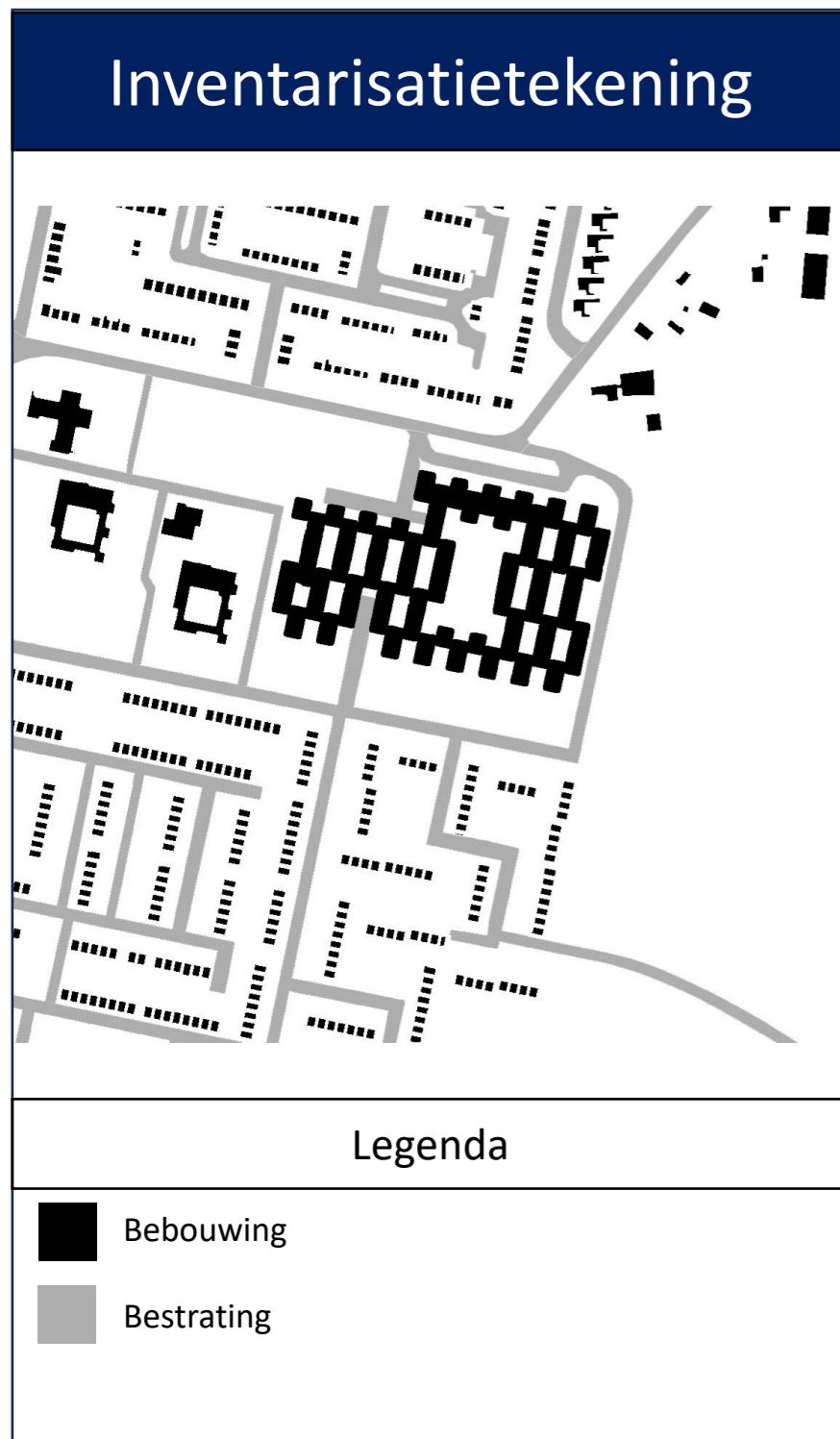
Wat? : de groengebieden en bebouwing in en rondom de Kasbah

Hoe? : de Kasbah grenst aan het groen en betreft dit door het groen onder de Kasbah door te trekken.

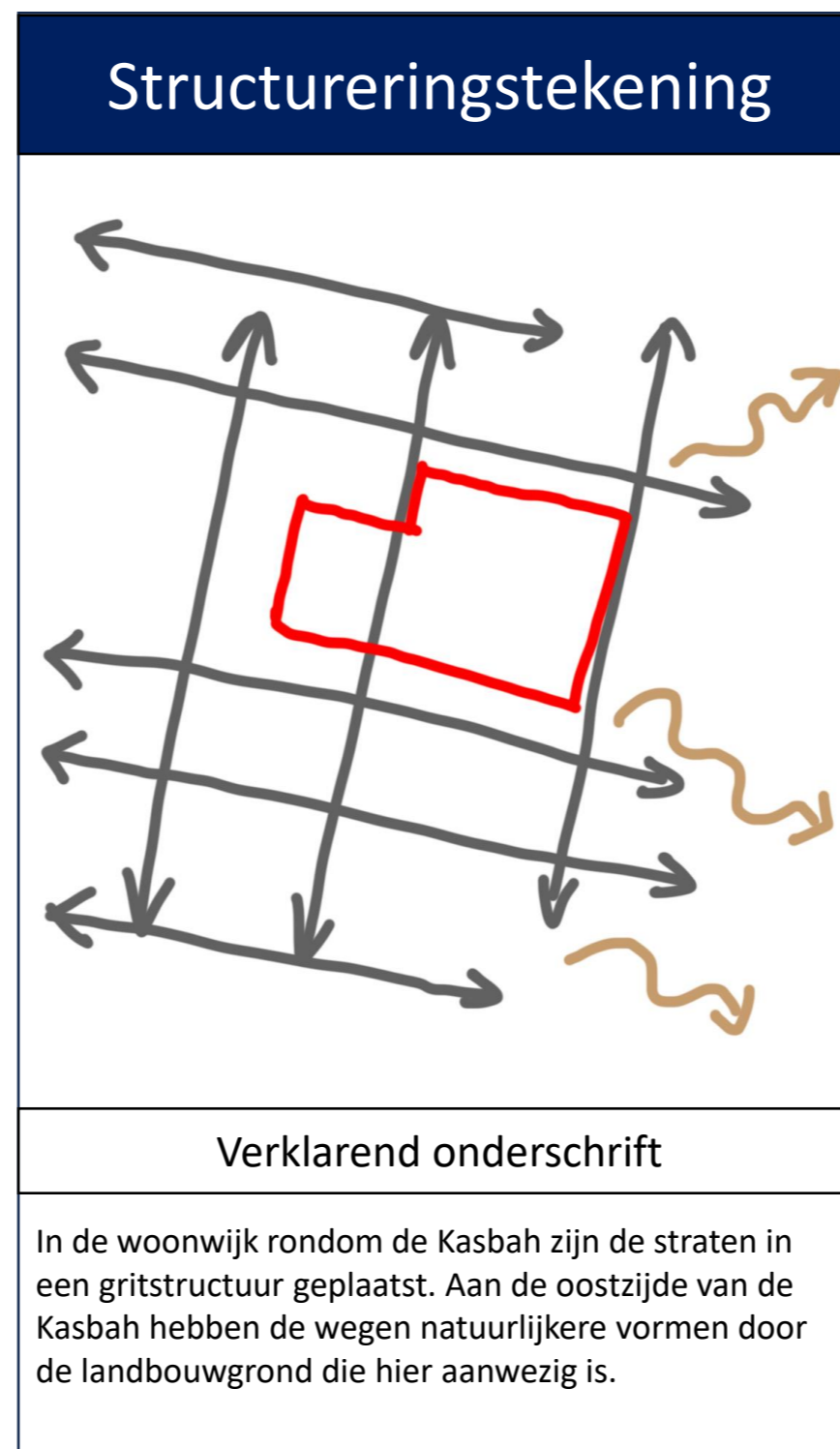
Waarom? : om de connectie aan te gaan met het groen en een contrast te vormen met de woonblokken.

Analyse structuur

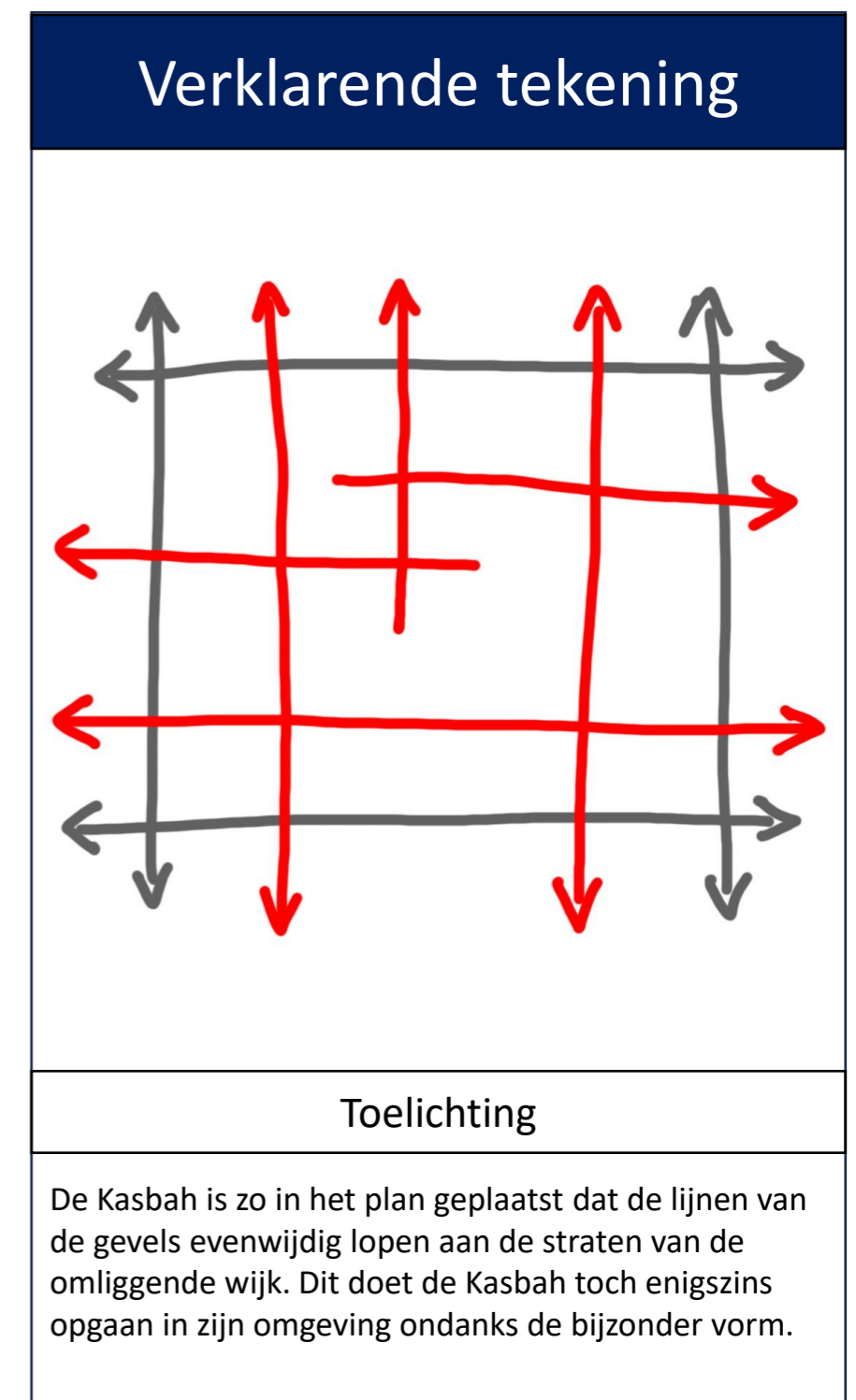
Alexander

Wat? : het stratenstelsel rondom de Kasbah.

Hoe? : in en rondom het terrein van De Kasbah bevindt zich een raster van verkeersstromen.

Waarom? : om zo toch enigszins op te kunnen gaan in de omliggende wijk.

Vorm, gebruik en typologie

De Kasbah

- Hengelo Ov, Nederland -

Achtergrondinformatie

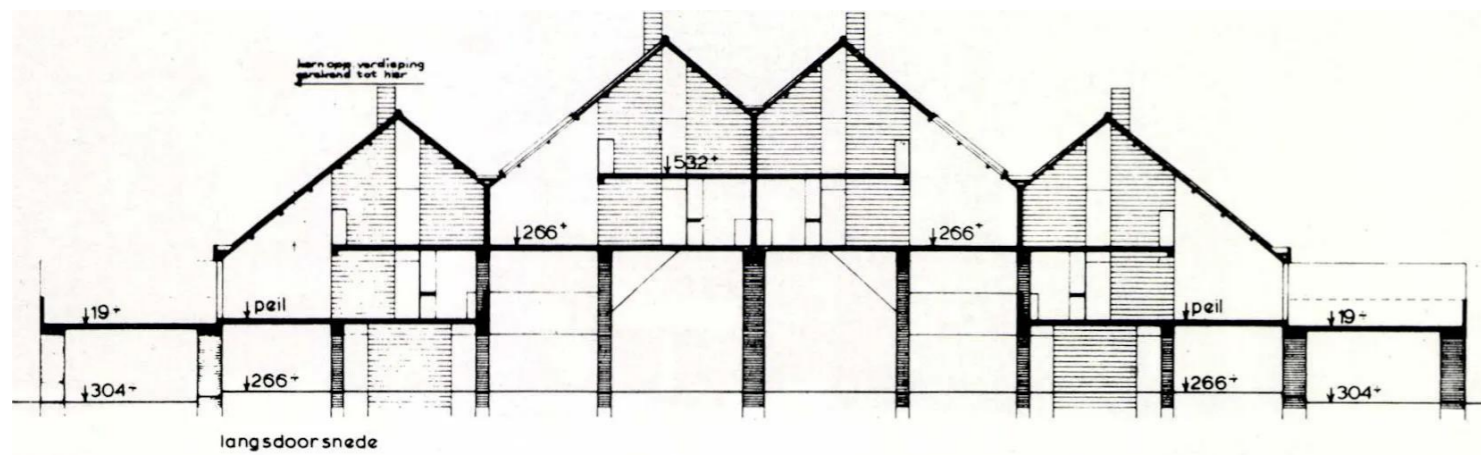
Piet Blom, ook bekend van de **kubuswoningen** te Rotterdam (afbeelding 17) en Helmond en de Gesloten stad te Amersfoort. Bij al deze projecten, inclusief de Kasbah te Hengelo, gaat het om woningen die zijn gerealiseerd op kolommen. Dit houdt in dat er op de **begane grond** plek ontstaat voor **ontmoeten** en gemeenschappelijke ruimtes.

De architect hemzelf benoemt dat hij het betreurt dat de mens zichzelf **opsluit** in een woning en er vijf maal per week voor acht uur uit komt om te werken. Met deze woningen wil hij het ontmoeten weer **activeren** bij de bewoners. [De Jonge, 2020]

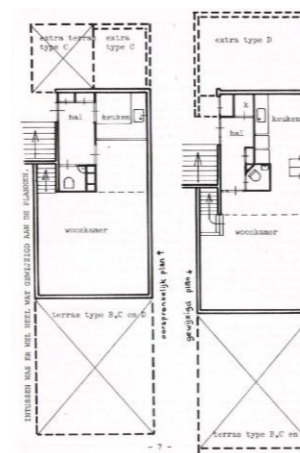
In afbeelding 18 en 19 zijn een doorsnede en plattegrond van de Kasbah weergegeven. Op basis van deze gegevens is de analyse van de vorm en typologie gemaakt.

Afbeelding 17: de kubuswoningen te Rotterdam.

Afbeelding 18: de doorsnede van de Kasbah.

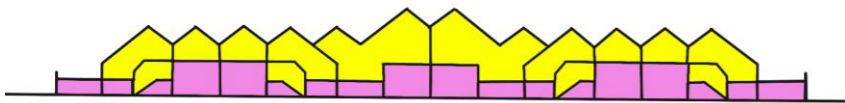

Afbeelding 19: de woningplattegrond van de Kasbah.

Analyse gebruik

Julia

Inventarisatietekening

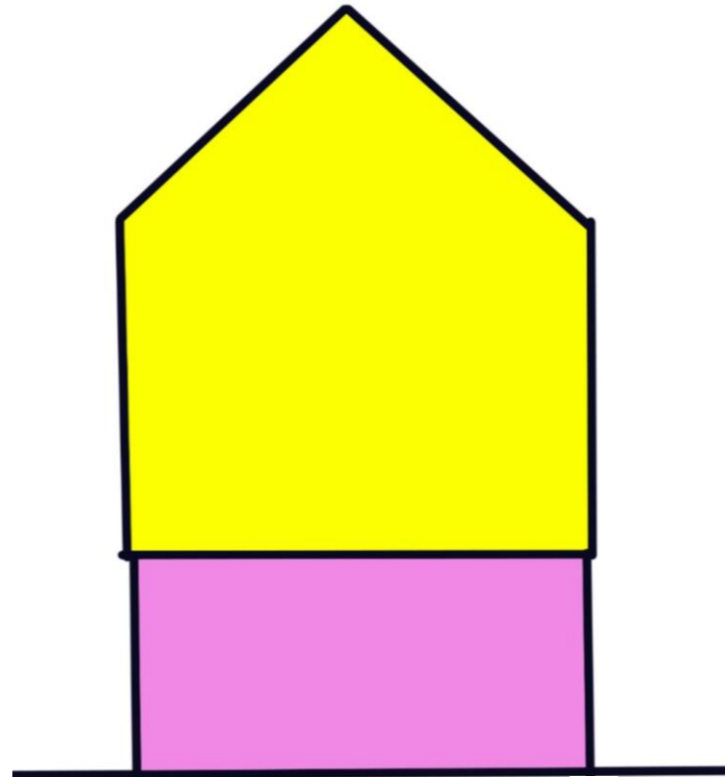

Legenda

- woonfunctie
- openbare functie

Wat? : functies in doorsnede.

Structureringstekening

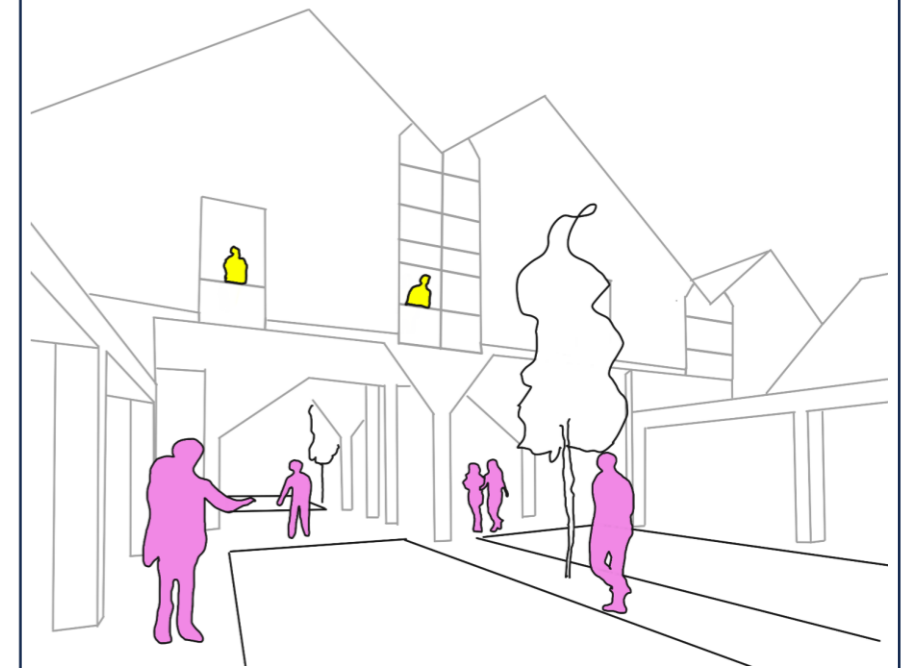

Verklarend onderschrift

De woonvorm van de Kasbah wordt beschouwd als een stedelijk dak. Het project is opgetild en hierdoor is er op begane grond niveau ruimte voor openbare functies en wordt daarboven gewoond.

Hoe? : structurering van de woon en openbare functie.

Verklarende tekening

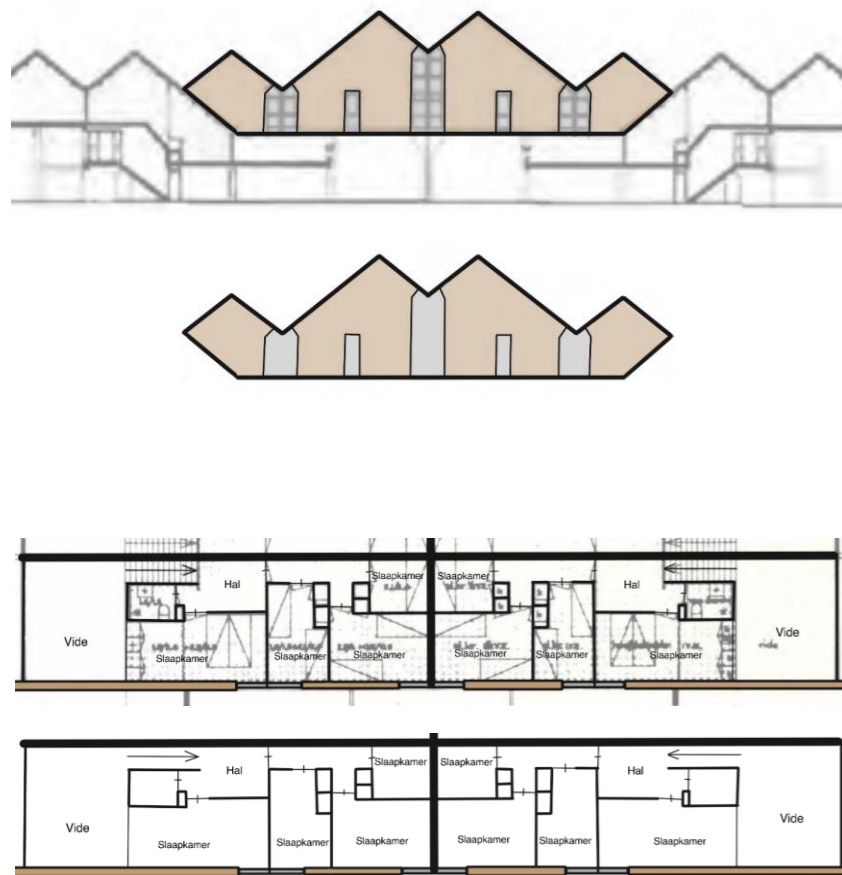
Toelichting

Het stedelijk dak is gecreëerd om boven, in het dak, te kunnen wonen. Op het niveau van het maaiveld is er ruimte voor openbare functies, zoals winkels, parkeren en bijeenkomstruimte. Hierdoor is het voor de bewoners mogelijk om sociale activiteiten te onderhouden.

Waarom? : bewoners wordt de mogelijkheid gegeven om sociale interactie aan te gaan op het maaiveld.

Analyse vorm

Inventarisatietekening

Legenda

- Gesloten gevel
- Open gevel

Wat? : de opbouw van de gevel.

Structureringstekening

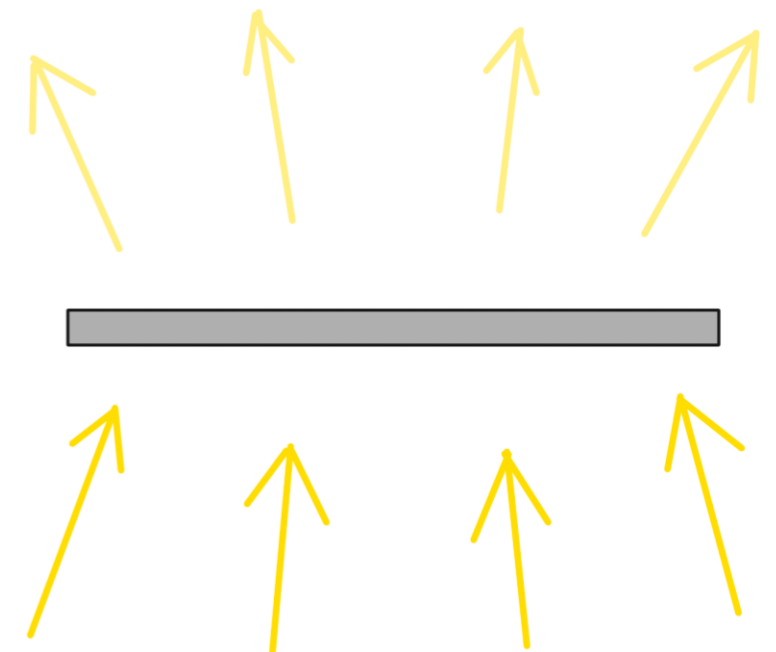

Verklarend onderschrift

De positionering van de open gevel is ter plaatse van de slaapkamers gepositioneerd.

Hoe? : structurering van de open gevel delen.

Verklarende tekening

Toelichting

De open gevel delen zijn gepositioneerd ter plaatse van de slaapkamers. Hierdoor is er daglichttoetreding aanwezig in de slaapkamers.

Waarom? : daglichttoetreding in de slaapkamers van de woningen.

Analyse typologie

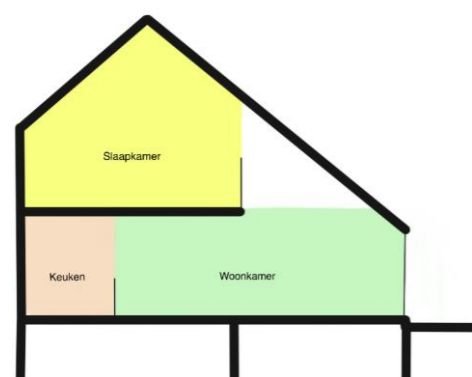
Julia

Inventarisatietekening

Begane grond

Verdieping

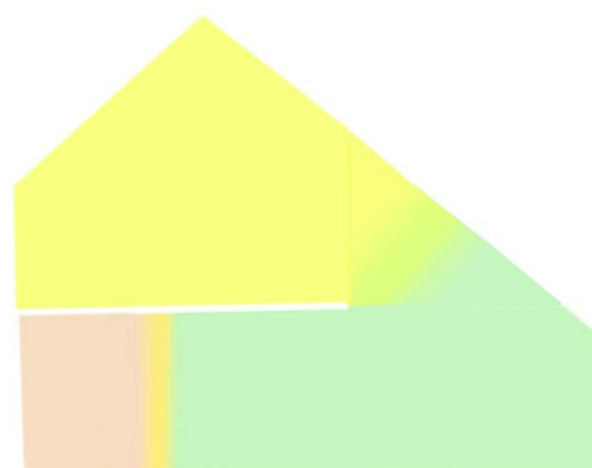
Doorsnede

Legenda

- Woonkamer
- WC
- Hal
- Keuken
- Slaapkamer
- Badkamer

Wat? : plattegrond en doorsnede met ruimteverdeling.

Structureringstekening

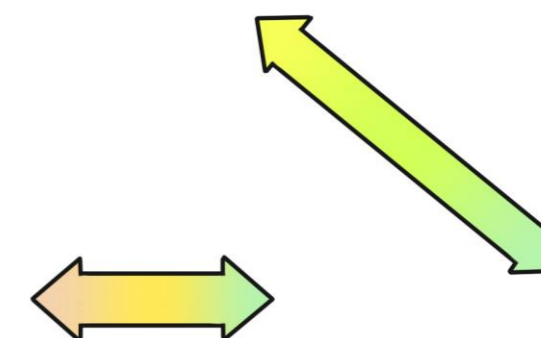

Verklarend onderschrift

De woningplattegrond die in de Kasbah is toegepast bestaat uit een grote open ruimte waarbij alleen de toilet- en badkamerfuncties zijn afgesloten van de ruimte.

Hoe? : overlopende functies.

Verklarende tekening

Toelichting

Doordat er geen verticale scheidingen aanwezig zijn tussen de keuken, de woonkamer en de slaapkamer lopen deze ruimtes in elkaar over. Hierdoor ontstaat er veel ruimtelijkheid en zichtlijnen.

Waarom? : ruimtelijkheid en zichtlijnen in de woningen.

Materiaal en
constructie

De Kasbah

- Hengelo Ov, Nederland -

*'Wegens persoonlijke omstandigheden
is dit thema niet geanalyseerd.'*
- Eva-Lynn -

Conclusie de Kasbah

Alexander

De Kasbah te **Hengelo** is een project gebaseerd op het onderzoek “**wonen als een stedelijk dak**” door **Piet Blom**. Op basis van de analyses kunnen een aantal conclusies getrokken worden.

Allereerst is het wonen als stedelijk dak te herkennen, het is duidelijk dat door de woningen op **kolommen** te plaatsen er onder de woningen ruimte ontstaat die bedoelt is voor **ontmoeting, parkeren en winkels**.

Door het optillen van de woningen is het mogelijk geworden om het groen van het naastliggende landschap door te trekken onder de Kasbah door. Zo maakt de Kasbah **verbinding met het groen**.

De woningen zijn op een later moment in deze woonwijk geplaatst, toch is er te zien dat ervoor gekozen is om de woningen in lijn te leggen met de omliggende **orthogonale stadsplattegrond**. Zo behaald deze toch aansluiting met de omliggende woonwijk ondanks zijn afwijkende vorm.

Door zowel het naastliggende groen als de omliggende woonwijk te betrekken bij de Kasbah wordt het plan van de Kasbah een verbindende factor tussen deze twee. Zo worden **landschap en woonwijk met elkaar in contact** gebracht.

Er zijn onder de Kasbah **parkeerplaatsen** en “straten” aanwezig. Deze parkeerplaatsen zijn zo gepositioneerd dat de doorloop van verkeer van en naar de parkeerplaatsen soepel verloopt. De **rechte loop- en fietsroutes onder de Kasbah** maken het mogelijk voor mensen om zich snel te kunnen verplaatsen.

In de woningen worden de **verticale ruimtescheidingen** achterwege gelaten tussen de keuken, woonkamer en slaapkamer. Dit wordt gedaan om zo ruimtelijkheid en zichtlijnen te creëren.

De ramen zijn voornamelijk gepositioneerd ter plaatse van de slaapkamers, dit is gedaan zodat er voldoende **daglichttoetreding** in de slaapkamers aanwezig is.

In de woningen worden de **verticale ruimtescheidingen** achterwege gelaten tussen de keuken, woonkamer en slaapkamer. Dit wordt gedaan om zo ruimtelijkheid en zichtlijnen te creëren.

De ramen zijn voornamelijk gepositioneerd ter plaatse van de slaapkamers, dit is gedaan zodat er voldoende **daglichttoetreding** in de slaapkamers aanwezig is.

Afbeelding 20: onderzijde van de Kasbah.

Afbeelding 21: vogelvlucht van de Kasbah.

Afbeelding 22: gevelaanzicht van de Kasbah.

Situatie & Context

De Kunsthal

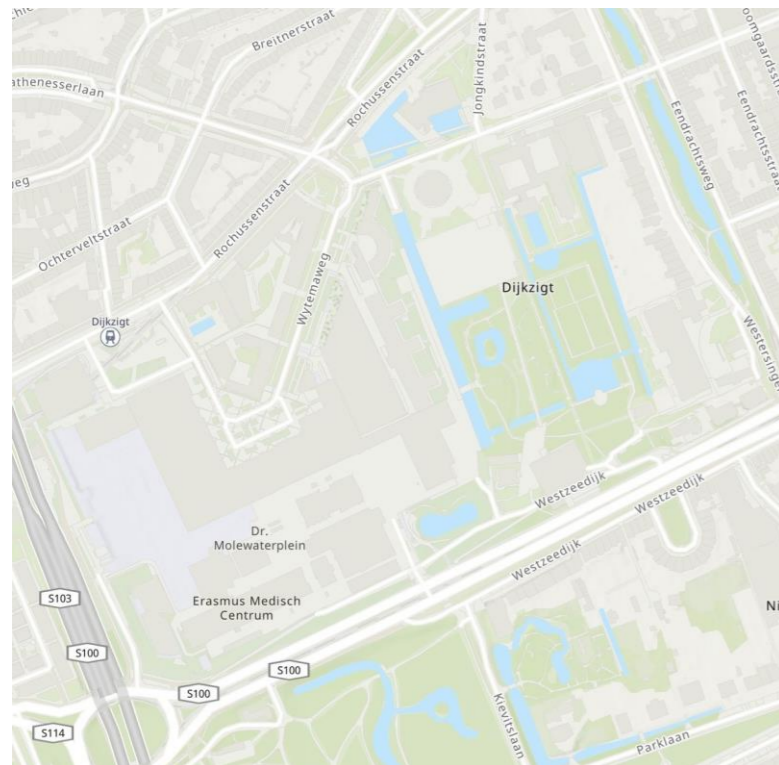
- Rotterdam, Nederland -

Achtergrondinformatie

De Kunsthal, een ontwerp van **Rem Koolhaas** van **OMA**. Gelegen aan het **museumpark**, tevens ook van Rem Koolhaas en OMA. De Kunsthal is ontworpen in **1987** en is opgeleverd in **1992**. Het aangelegen museumpark is twee jaar later opgeleverd. Het ontwerp van de Kunsthal en het verbindende museumpark is **op elkaar afgestemd**. Zowel ontworpen en gerealiseerd in dezelfde tijd als dezelfde architect. Afbeelding 23 laat de locatie van de Kunsthal en het museumpark zien.

De Kunsthal is **3300 m2** en geeft onderdak aan een tentoonstellingsruimte, een auditorium en een restaurant. Dit alles in ondergebracht in een **compact ontwerp**. Hellende vloervlakken en een reeks strak georganiseerde hellingen zorgen voor een naadloze verbinding tussen de drie grote tentoonstellingshallen en twee **intieme galerijen**, aldus OMA.

De Kunsthal ligt **ingeklemd** tussen een drukke snelweg en het museumpark, een groen netwerk richting de andere musea aan het museumpark. De Kunsthal kan fungeren als **toegangspoort** tot de meest gewaardeerde culturele voorzieningen van Rotterdam, het museumpark, aldus OMA.

Afbeelding 24: gevel Kunsthal vanaf de Westzeedijk. [OMA, z.d.]

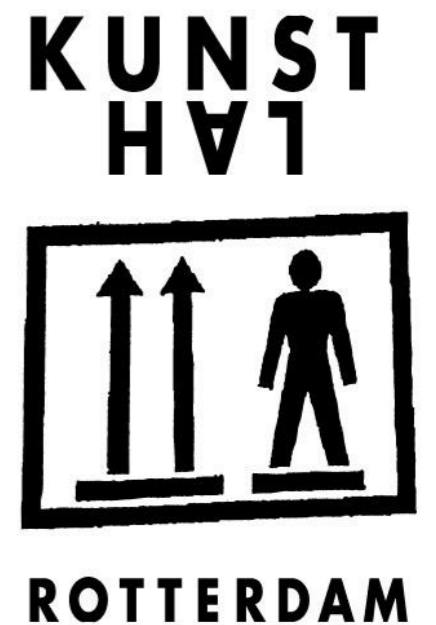

Afbeelding 25: gevel Kunsthal vanaf het Erasmus. [OMA, z.d.]

De Kunsthal is een gebouw met **vele gezichten**. Op afbeelding 24 en 25 zijn ook twee gevels weergegeven van de Kunsthal. Op het eerste oog lijkt de Kunsthal een grote, platte, vierkante doos met een smalle hoge toren. De toren op het dak is voorzien van het logo van de Kunsthal, te zien in afbeelding 26. Deze toren zorgt daarnaast ook voor afkoeling en de verversing van de lucht. [Gebouw - Kunsthal, z.d.]

Alle gevels van de Kunsthal zijn erg verschillend, daardoor is er **geen duidelijke voor- of achterkant** aan het gebouw toe te wijzen. Daarnaast kan de Kunsthal ook heel verschillend ogen, soms **transparant en open en soms introvert en gesloten**. Een ander opmerkelijk verschil is dat het aanzicht enerzijds heel rustig en strak is en aan de andere zijde gefragmenteerd. [Gebouw - Kunsthal, z.d.]

De bouwvolumes lijken luchtig op elkaar gestapeld te zijn met een aantal **doorkruisende hellingbanen**. Hierdoor ontstaat een **spiraalvormige route** door het gebouw. De doorlopende hellingbanen verbindt alle tentoonstellingshallen en cirkelt omhoog in de Kunsthal. [Gebouw - Kunsthal, z.d.]

Afbeelding 26: logo van de Kunsthal, afgebeeld op de smalle toren in het gebouw.

Afbeelding 23: kaart met de Kunsthal en museumpark.

Het materiaalgebruik van de Kunsthal loopt uiteen van **kostbare en klassieke bouwmaterialen tot 'ordinaire' materialen** zoals plastic, golfplaat, kaal beton, gegalvaniseerde stalen platen en ruwe boomstammen. Alle tentoonstellingshallen verschillen in sfeer, belichting, materialisatie en formaat. Hierdoor hebben ze allen hun **eigen karakter**. [Gebouw - Kunsthal, z.d.]

Afbeelding 27: fotocollage van de Kunsthal.

Naast alle ruimtes die aanwezig zijn in het gebouw leent ook de **daktuin** zich voor een aantal kunstobjecten. Zichtbaar zijn onder andere het logo van de Kunsthal, de rode constructie balk, een bijenkorf en een bronzen kameel. Daarnaast leent het schuine dak dat boven het museum pad loopt zich al boomgaard die het Museumpark verlengd. [De Graaf, 2020]

Analyse verkeersstromen

Inventarisatietekening

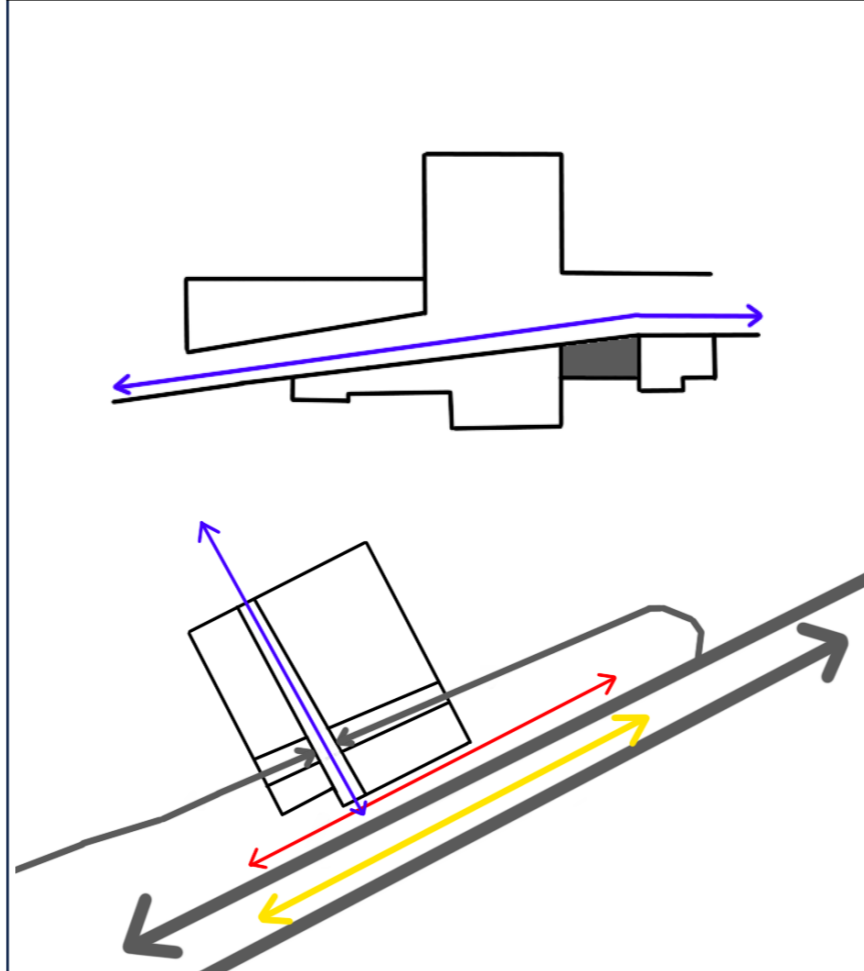

Legenda

- Alle weggebruikers
- Alleen fietsers
- Openbaarvervoer
- Alleen voetganger
- Kunsthal

Hoe? : verkeersstromen door het gebied.

Structureringstekening

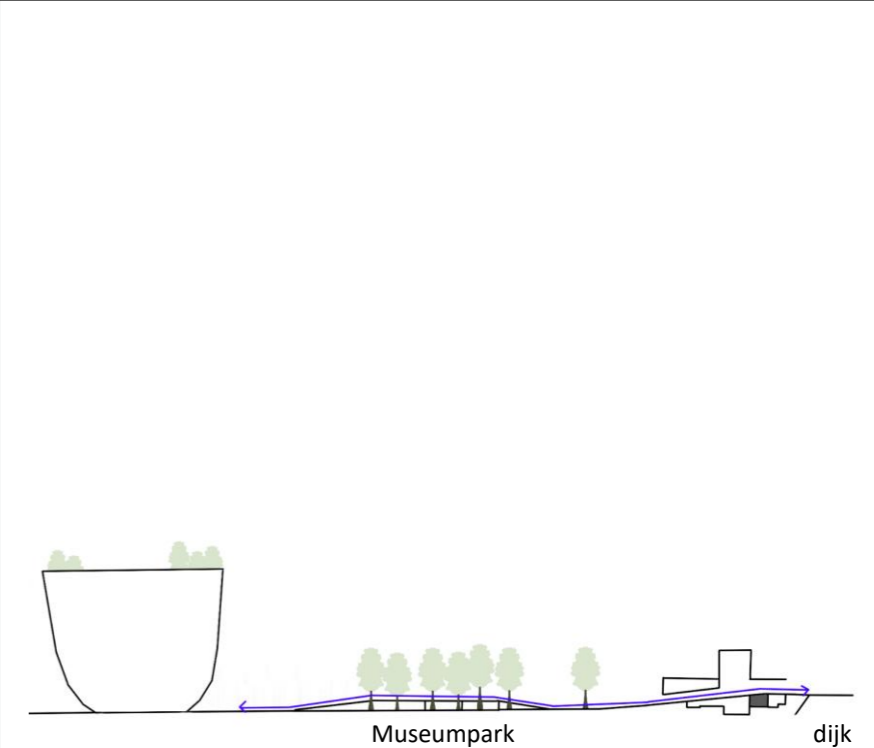

Verklarend onderschrift

De Kunsthal heeft een hellende verkeersstroom voor voetgangers en een verkeersstroom voor alle weggebruikers. Van oost naar west alle verkeersstromen parallel aan de maasboulevard. Van noord naar zuid voetgangersstroom.

Hoe? : verkeersstromen door het gebouw.

Verklarende tekening

Toelichting

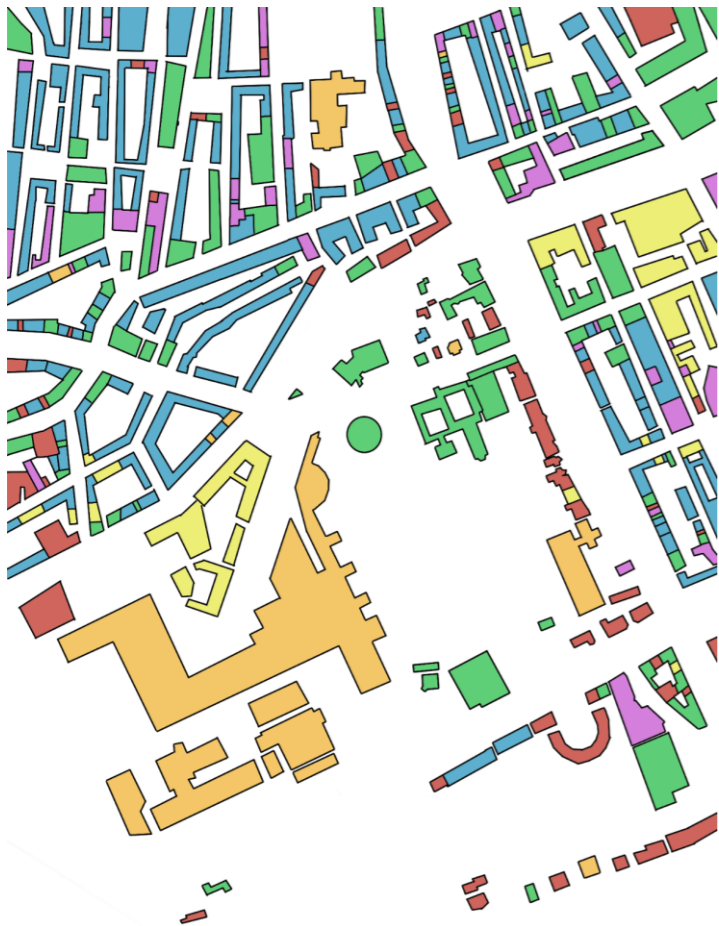
De voetgangersstroom die hellend door de Kunsthal loopt reageert op de omgeving waar de Kunsthal in staat. De Maasboulevard ligt op een dijk en het museumpark is lager gelegen. Daarnaast verbindt het museumpark verschillende musea met elkaar.

Waarom? : van noord naar zuid voetgangersstroom tussen de verschillende musea aan het Museumpark.

Analyse gebouwfuncties

Julia

Inventarisatietekening

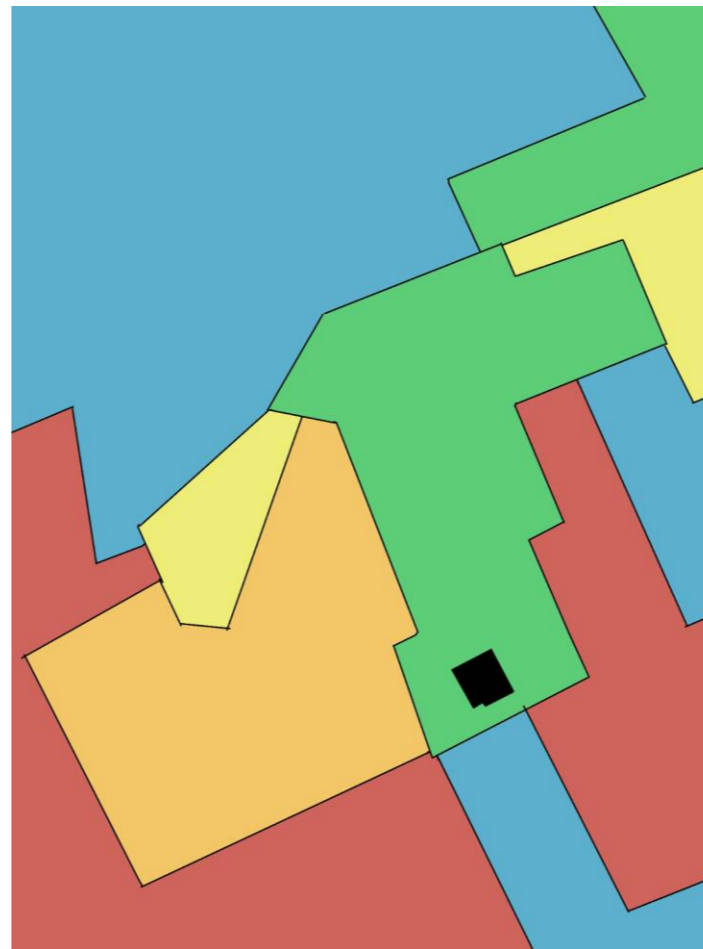

Legenda

- Gezondheidszorg
- Kantoor
- Bijeenkomst
- Wonen
- Onderwijs
- Industrie

Hoe? : gebouwfuncties in de omgeving van de Kunsthal.

Structureringstekening

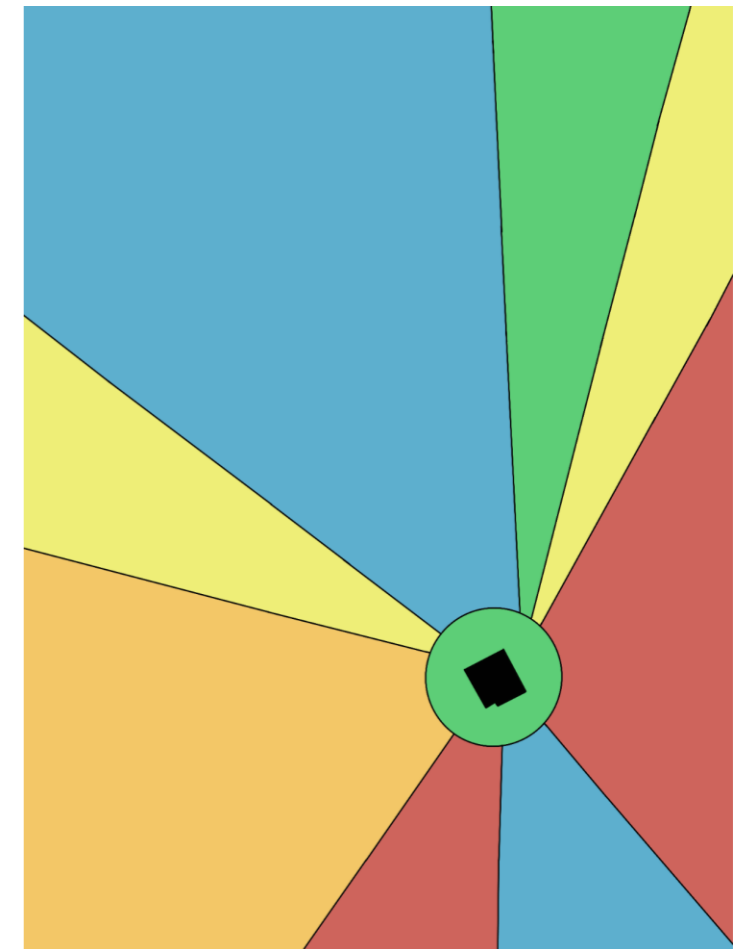

Verklarend onderschrift

De Kunsthal heeft een bijeenkomstfunctie. Samen met de andere musea die aan het Museumpark liggen, komen veel andere functies aan op de bijeenkomstfunctie.

Hoe? : verschillende functies komen samen aan op de overkoepelende functie van de Kunsthal.

Verklarende tekening

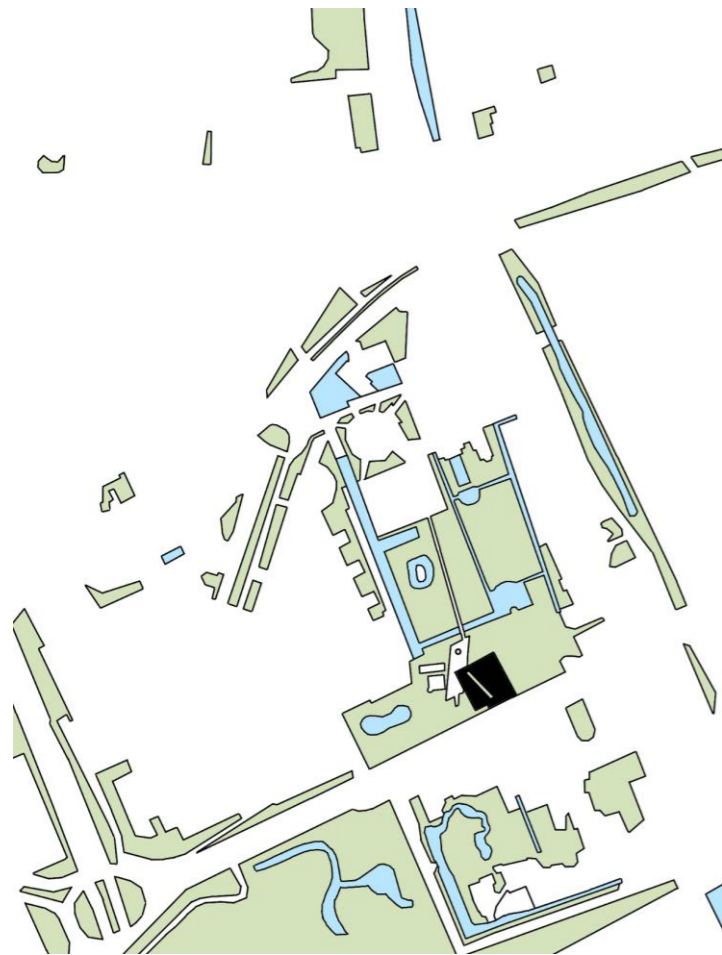
Toelichting

De Kunsthal als onderdeel van het Museumpark, vormt aansluiting met veel verschillende soorten andere functies die in het gebied aanwezig zijn. Hiermee verbindt de Kunsthal, het museumpark en de omliggende functies zich met elkaar.

Waarom? : verbindende functie tussen rondom gelegen functiegebieden.

Analyse groen

Inventarisatietekening

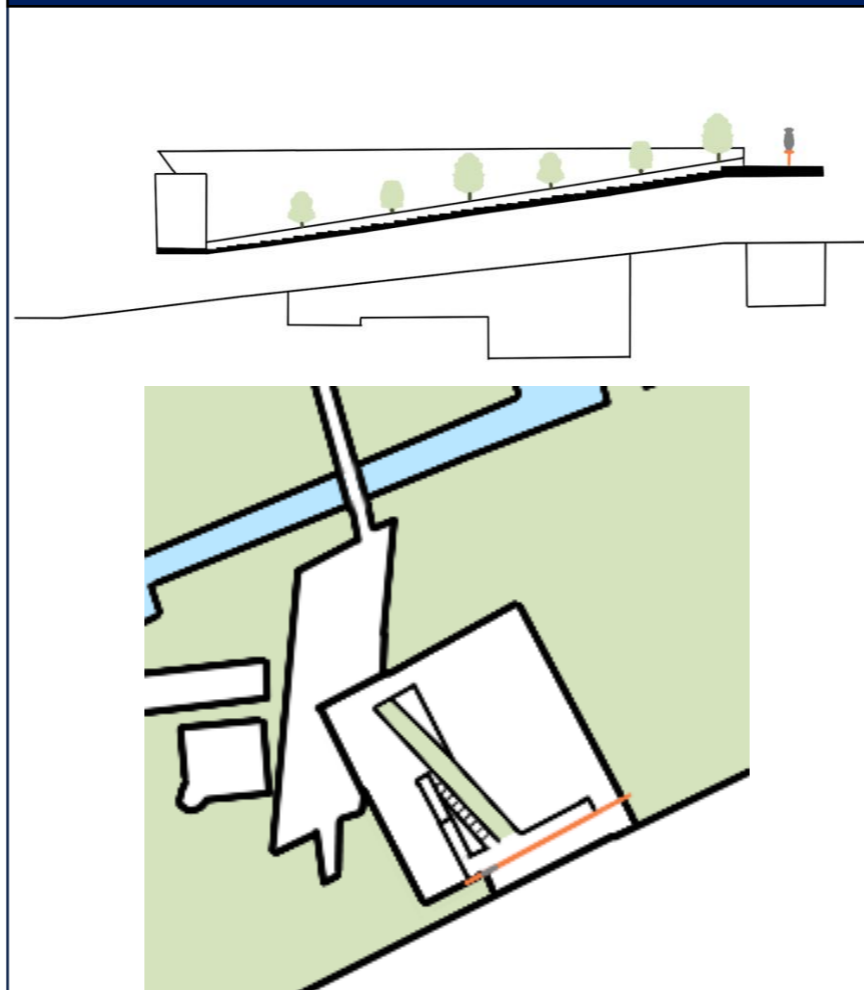

Legenda

- Groen
- Water
- Kunsthall

Hoe? : groen en water van de Kunsthall en omgeving.

Structureringstekening

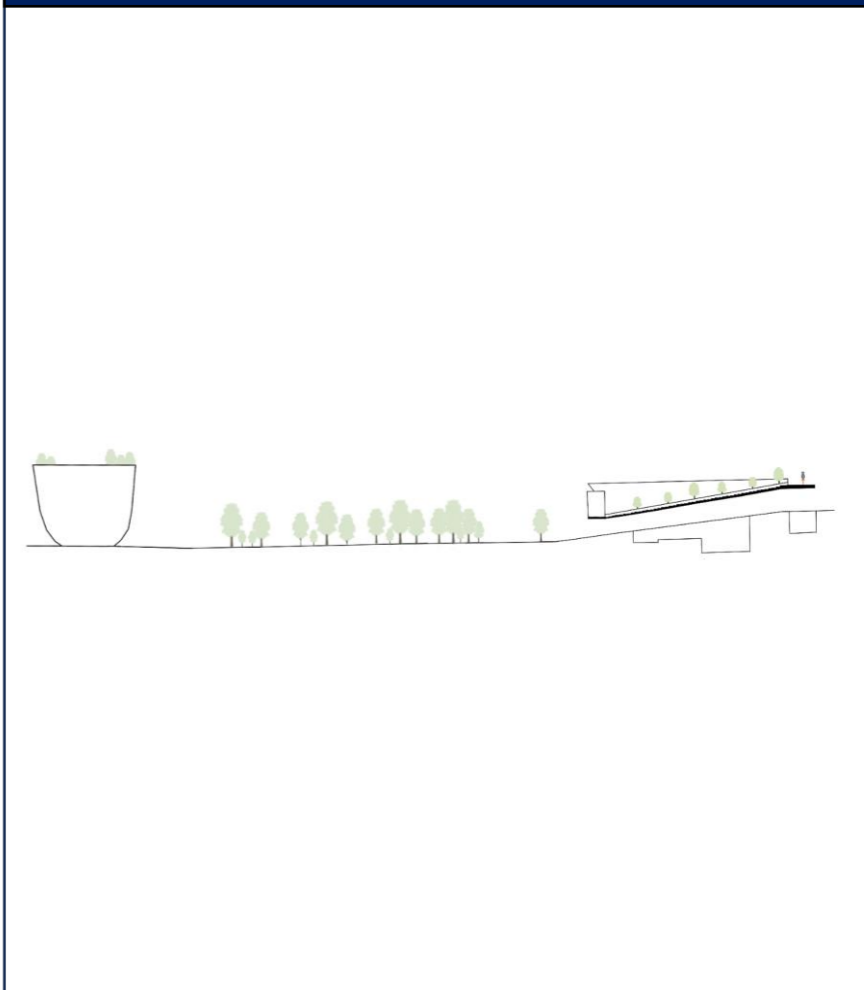

Verklarend onderschrift

De Kunsthall heeft een daktuin op het schuine dak dat boven de wandelstroom loopt.

Hoe? : het schuine dak van het museum pad is ingericht als daktuin.

Verklarende tekening

Toelichting

Het schuine dak dat zich boven het museum pad bevindt, verbindt het museum park met de Kunsthall. Hierdoor wordt een uitloper van het museum park richting de drukke weg op de Maasboulevard gebracht.

Waarom? : door middel van de daktuin boven het museum pad, wordt het museum park verbonden aan de Kunsthall.

Vorm, gebruik en
typologie

De Kunsthal

- Rotterdam, Nederland -

Achtergrondinformatie

Alexander

De Kunsthal in Rotterdam is een **gedurfd en innovatief ontwerp**. De vorm van het gebouw speelt daarin een belangrijke rol. Het gebouw wordt gekenmerkt door een **dynamische mix van geometrische vormen** en asymmetrische elementen. Het gebouw bestaat uit verschillende volumes die op een **speelse manier met elkaar zijn verbonden**.

Het gebouw wordt gebruikt als veelzijdige **culturele instelling** voor een breed scala aan tentoonstellingen en evenementen. Dankzij de **flexibele indeling** en **multifunctionele ruimtes** is de kunsthal gemakkelijk aan te passen aan verschillende soorten kunstwerken en presentaties.

De kunsthal is ontworpen door **Rem Koolhaas** van het bureau OMA in **1987**. Het kan worden beschouwd als een hedendaagse museumarchitectuur waarin geëxperimenteerd werd met verschillende ruimten en vormen. Het **experiment** wordt vandaag de dag veel gebruikt als **referentie** voor hedendaagse architecten en kunstenaars.

Afbeelding 28: het auditorium in de Kunsthal.

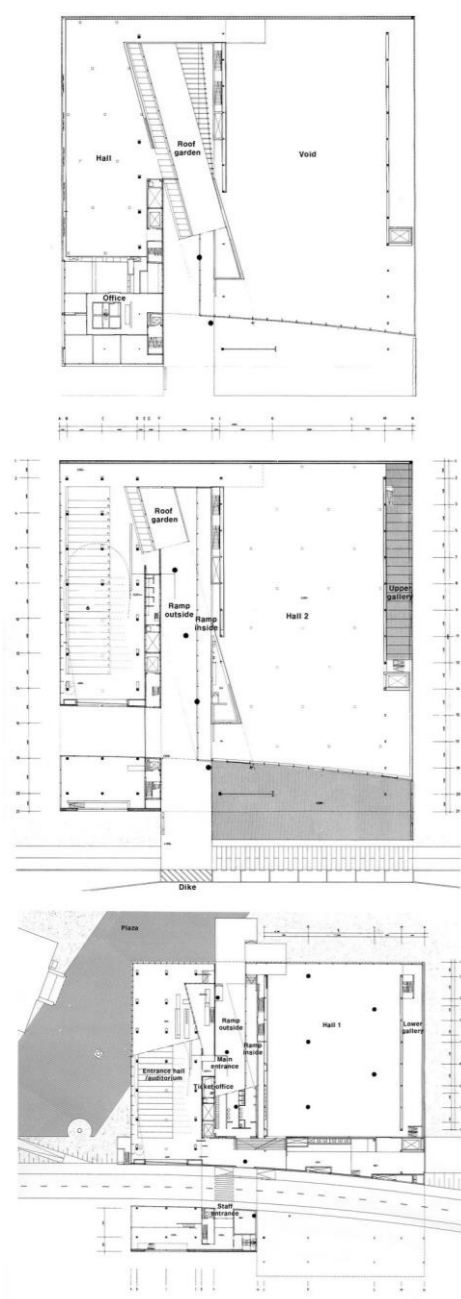

Afbeelding 29: museumhal in de Kunsthal.

Analyse typologie

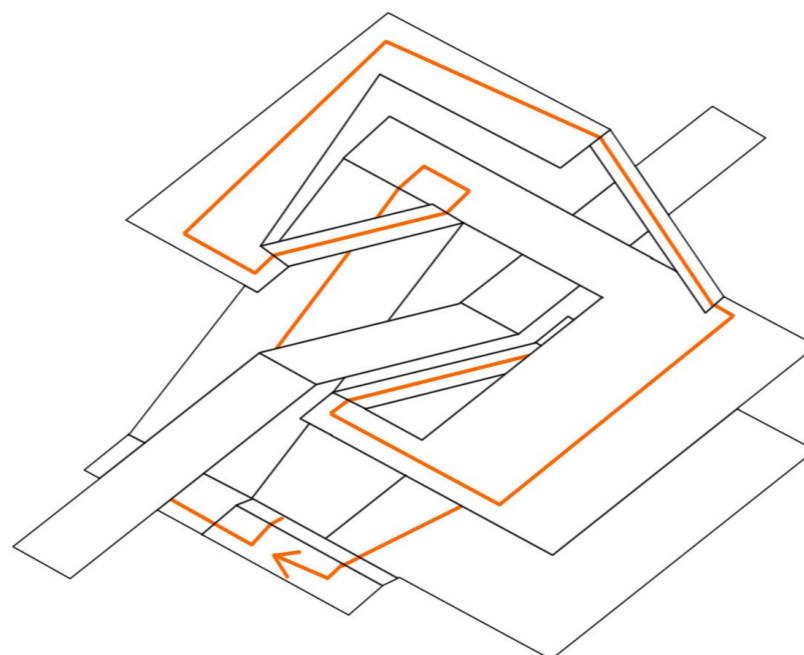
Alexander

Inventarisatietekening

Wat? : Plattegrond van de Kunsthall.

Structureringstekening

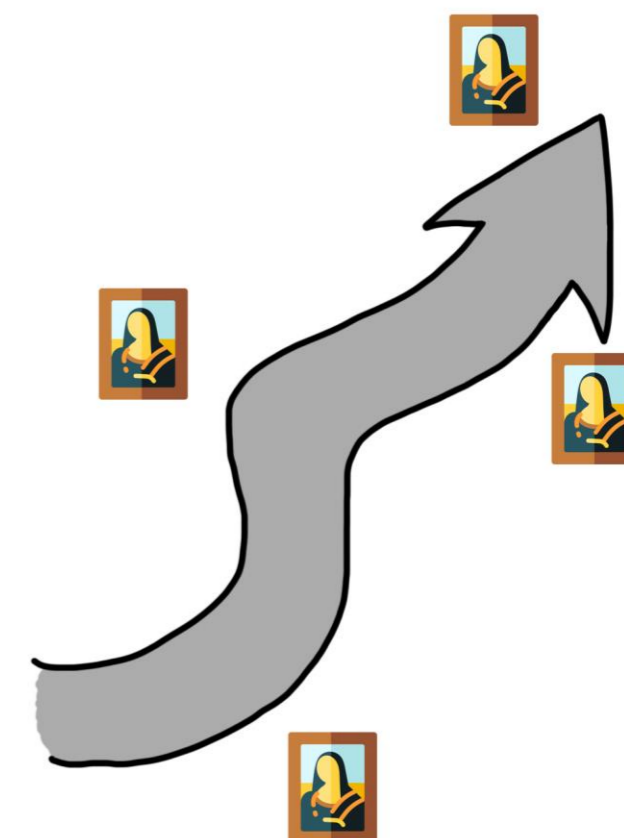

Verklarend onderschrift

Door de ruimtes te verbinden door met behulp van gangen ontstaat er een vaste verkeersrichting.

Hoe? : Door een doorlopende structuur in het plan.

Verklarende tekening

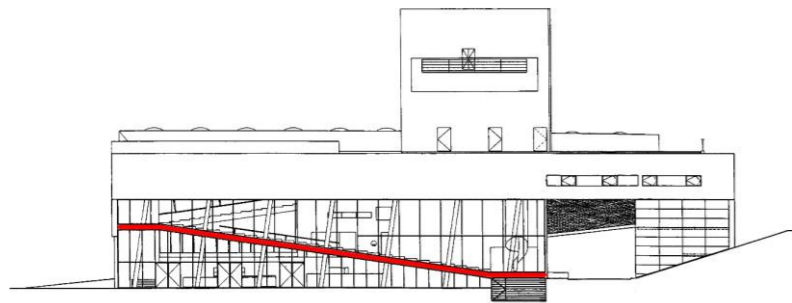
Toelichting

Deze verkeersrichting zorgt voor een gevoel van rust voor de bezoekers. Zij zullen hierdoor de weg kunnen volgen en hiermee er zeker van zijn dat zij alle kunst zullen passeren zonder iets te missen.

Waarom? : Om de bezoekers één weg door heel het museum te laten lopen.

Analyse vorm

Inventarisatietekening

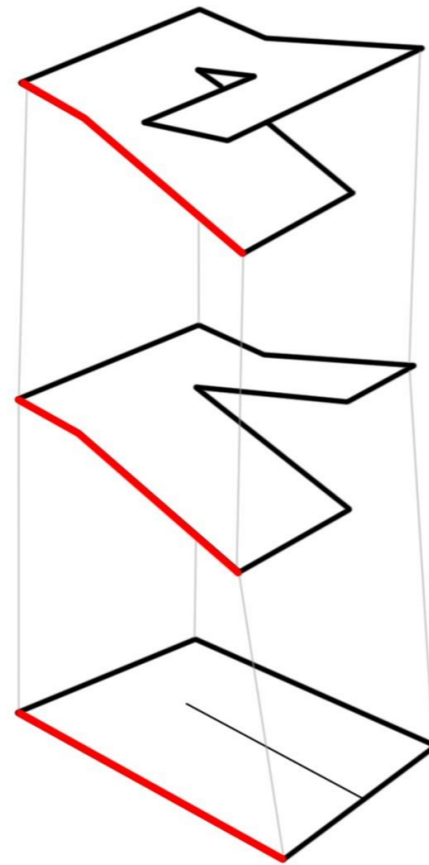

Legenda

 Diagonale vorm in de gevel

Wat? : De gevelvorm.

Structureringstekening

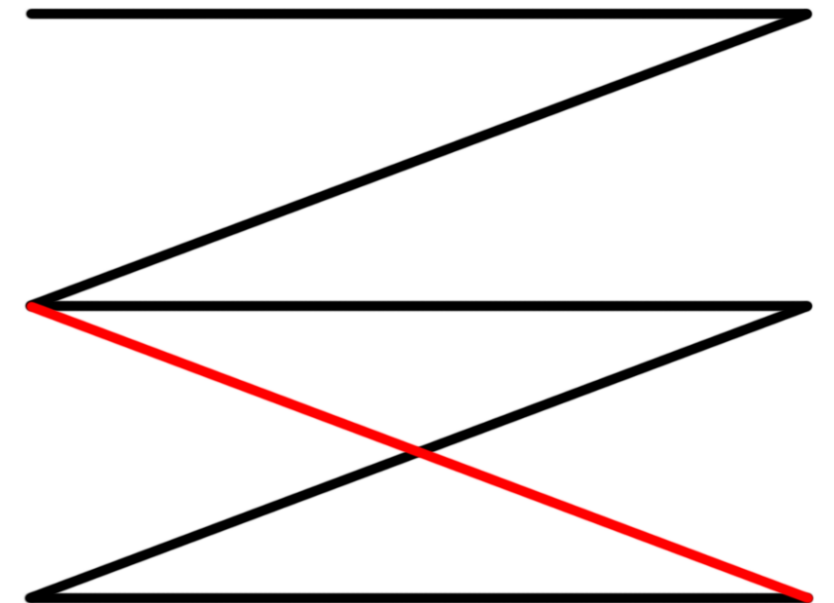

Verklarend onderschrift

Door uit een vlak een trap te maken ontstaat de vorm die in de gevel te herkennen valt.

Hoe? : Door de trap.

Verklarende tekening

Toelichting

Deze vorm wordt geaccentueerd in de gevel om zo in één oogopslag duidelijk te maken waar deze trap van het auditorium loopt.

Waarom? : Tonen waar deze trap loopt.

Analyse gebruik

Alexander

Inventarisatietekening

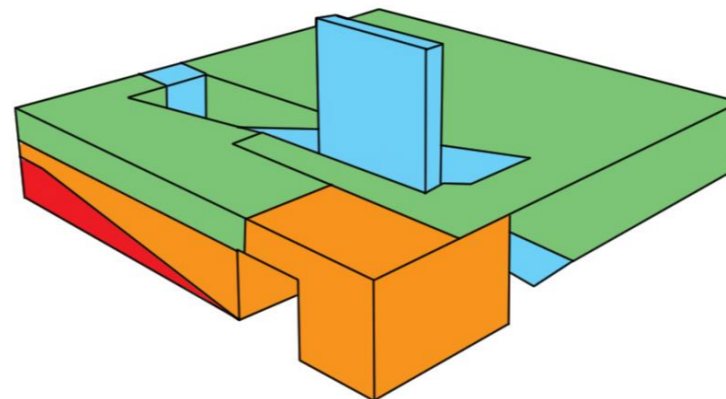

Legenda

- Museumruimte
- Verkeersruimte
- Horecagelegenheid
- Overig

Wat? : De functies in de Kunsthall.

Structureringstekening

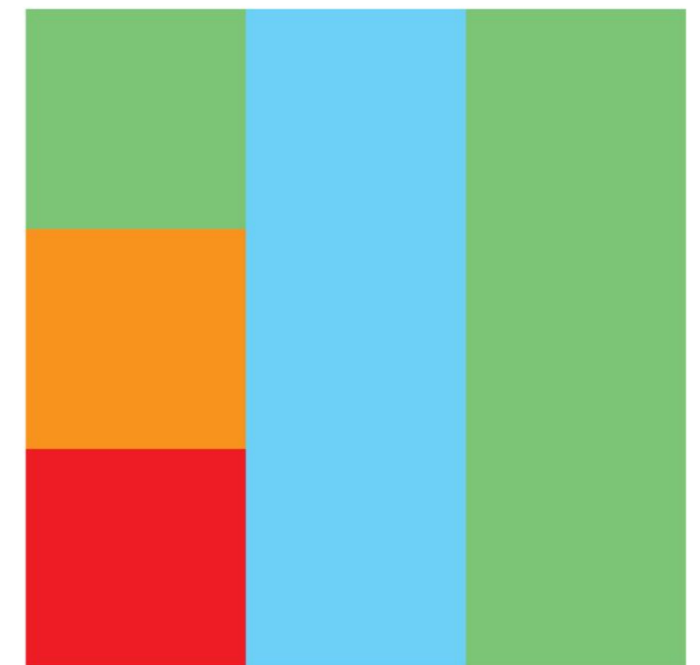

Verklarend onderschrift

De verschillende functies van de Kunsthall worden hier verbonden door de centraal gelegen verkeersruimtes.

Hoe? : Door de functies te verbinden met behulp van de verkeersruimtes.

Verklarende tekening

Toelichting

Zo wordt er een logisch verloop gerealiseerd in de functies die gepasseerd worden. Men begint en eindigt bij het restaurant waarna de verschillende museumzalen gepasseerd worden. Dit alles aaneengesloten door de verkeersruimtes.

Waarom? : Om een logisch verloop te realiseren.

Materiaal en
constructie

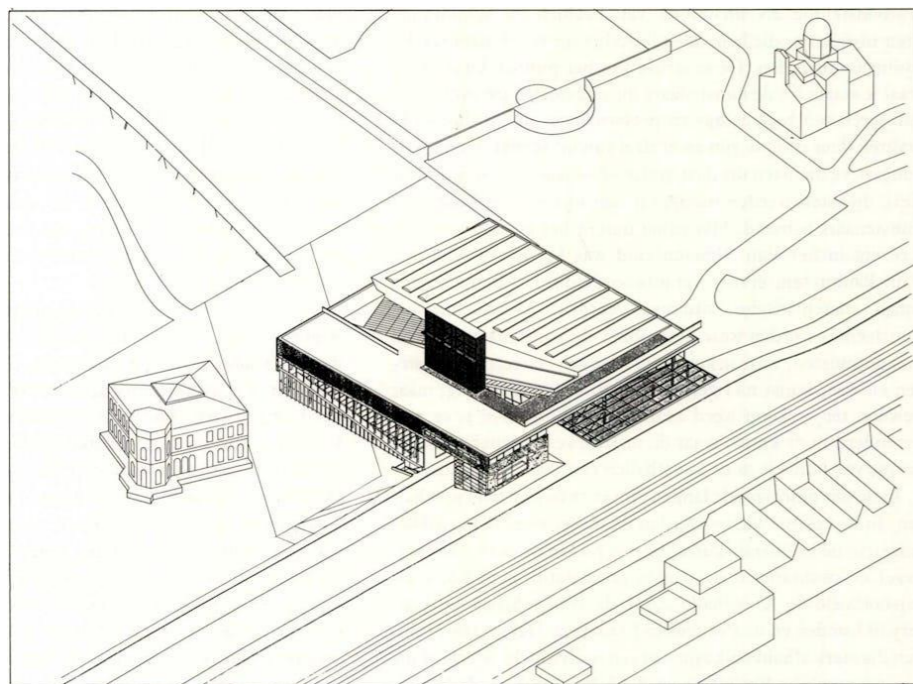
De Kunsthal

- Rotterdam, Nederland -

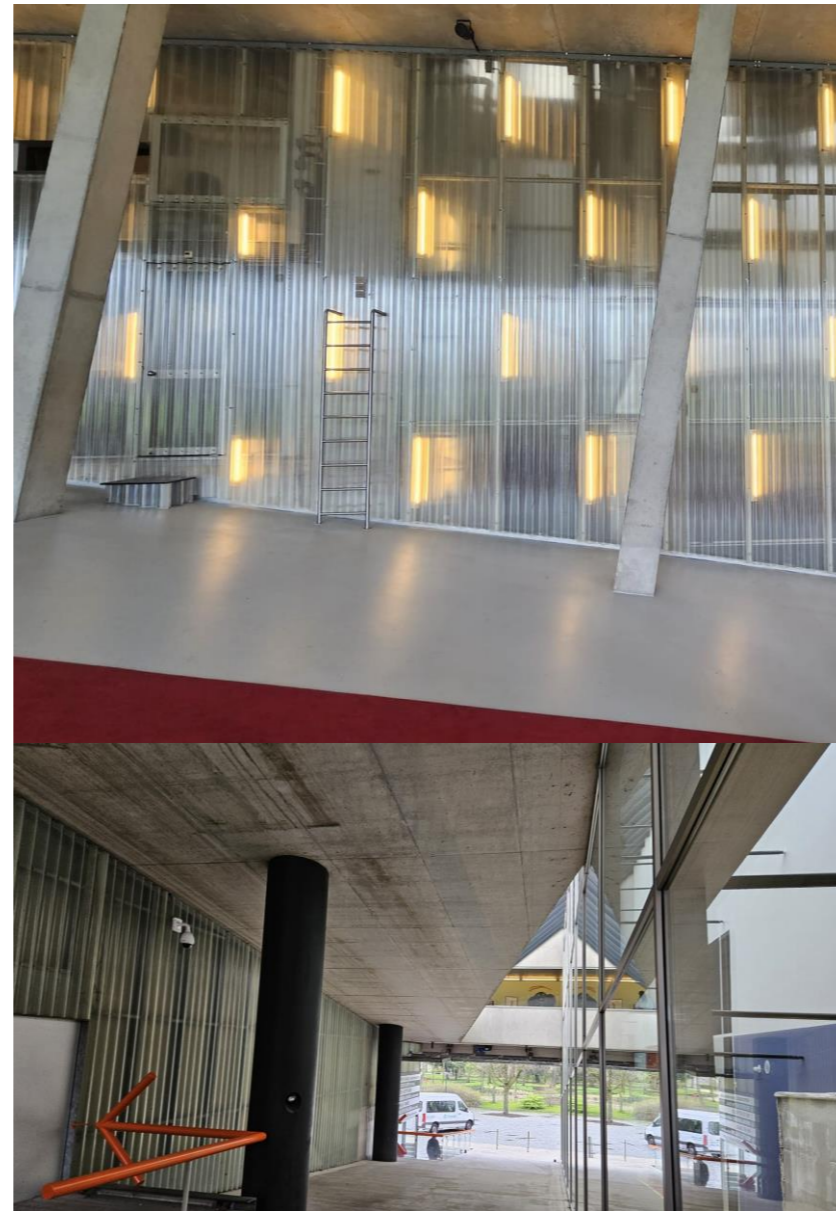
Achtergrondinformatie

De Kunsthal in Rotterdam, ontworpen door de architect **Rem Koolhaas** van **OMA**, werd gebouwd tussen 1987 en 1992. Het gebouw heeft een oppervlakte van 3300 m² en bevat **diverse ruimtes**, waaronder tentoonstellingshallen, een auditorium en een restaurant (Wikipedia, z.d.). Het is een compact en de ruimtes lopen door een spiraalvormige route naadloos in elkaar over. Wat het interieur van het gebouw kenmerkt zijn de **hellende vloeren en de vloeiende overgangen** in de ruimtes.

De gevels zijn opgebouwd uit een **mix van klassieke en alledaagse materialen** zoals marmer, beton, golfplaten en ruwe boomstammen. De daktuin biedt ruimte voor kunstobjecten en fungeert als een verlengstuk van het Museumpark. (Kunsthal, z.d.). Het gebouw bevat in alle richtingen veel glas waardoor veel daglichttoetreding in het gebouw wordt gecreëerd.

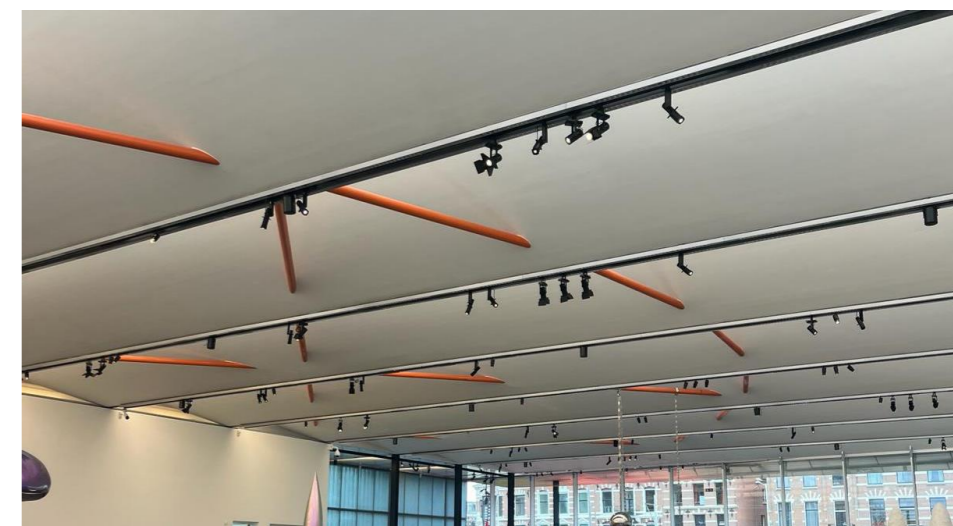
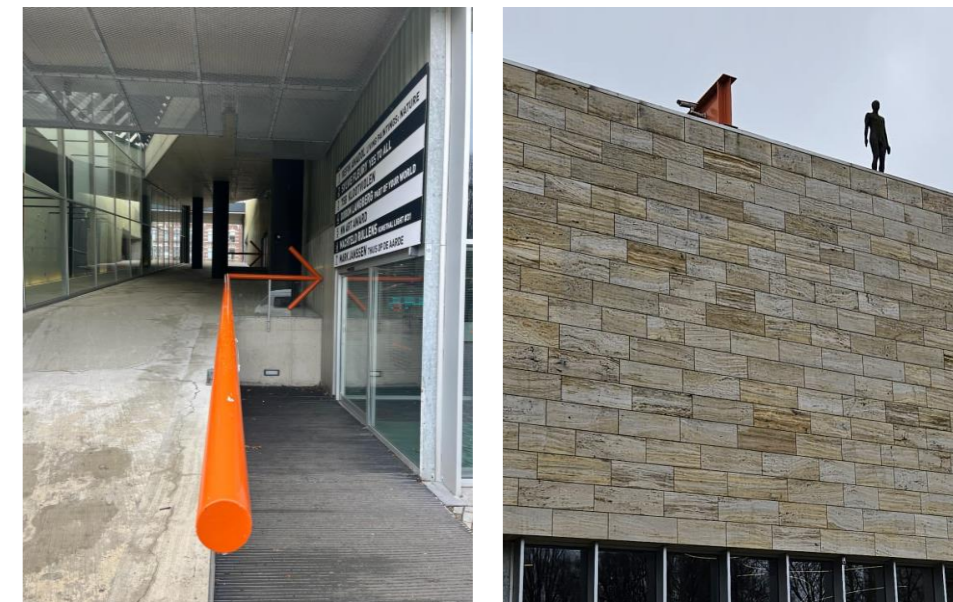
Afbeelding 30: vogelvlucht Kunsthal, (OMA, z.d.)

Afbeelding 31: Constructie, (Vuijst, 2024.)

De constructie van de kunsthal bestaat uit rechthoekige en ronde kolommen welke deels verticaal en deels diagonaal in het gebouw terugkomen.

Ook in de gevel komt de constructie geregeld terug. Zo is komt de constructie op het dak in de oranje kleur geregeld terug. De oranje kleur is typerend voor de kunsthal en komt naast in de gevel en de routing ook veelvuldig terug in het gebouw zelf

Afbeelding 32: Oranje kleur binnen en buiten, (Vuijst, 2024.)

Analyse materialisatie exterieur (gevel)

Stefan

Inventarisatietekening

Four architectural section drawings showing the building's material composition from different perspectives: Noord, Oost, Zuid, and West. The drawings use color-coding to represent different materials like travertine, glass, and concrete.

Legenda

Travertijn Glas Staal oranje Staal zwart	Beton Golfplaat Stalen rooster Bitumen

Structureringstekening

A diagram showing the spatial layout of the building. Spaces are represented by boxes with icons indicating their material type: a sun with a slash for opaque materials (Hal 3, Fotogalerij, Auditorium) and a sun for transparent materials (Hal 2, Design galerij, Etalage, Hal 1, Entree). Green arrows show the flow between spaces.

Verklarend onderschrift

De gevels van hal 3, de fotogalerij en de design galerij op de begane grond zijn opgebouwd uit travertijn. Dit maakt dat er geen natuurlijk licht de ruimten binnentreedt. Bij ruimten zoals hal 1 en 2 en het auditorium zijn de glazen van transparant glas terwijl in de design galerij op de verdieping deze opaal zijn.

Verklarende tekening

A vertical diagram showing light penetration through different material types. From top to bottom: Travertijn (no light), Golfplaat (no light), Opaal glas (no light), Glas (light), Hal 1 BG (light), Hal 2 / etalage V1 (light), Design galerij V1 (light), Hal 3 / fotogalerij V2 (no light), and Design galerij BG (light). A yellow arrow on the left indicates the direction of light.

Toelichting

Voor sommige kunstwerken is het beter wanneer deze tentoon worden gesteld in een donkere ruimte, voor anderen is het beter als deze in een lichte ruimte staan. Door zowel ruimten met geen, weinig en wel daglicht kunnen verschillende exposities worden gehouden in het gebouw.

Wat? : materialisatie exterieur

Hoe? : Afwisseling massieve gevels (travertijn) en glazen gevels (opaal / transparant).

Waarom? : Materiaalkeuze beïnvloed door functie van verschillende ruimtes m.b.t. gewenst daglicht.

Analyse materialisatie interieur

Stefan

Inventarisatietekening

Balustrade: metaal
Glazen scheidingswand
Kolommen: beton
Plafond: beton
Vloer: marmoleum

Legenda

→ Duiding materialisatie

Wat? : materialisatie interieur

Structureringstekening

Plafond beton → Voornamelijk wit
Glazen/metalen balustrade → Voornamelijk wit
Beton (stuc / saus) → Voornamelijk wit
Marmoleum / hout → Kleurrijk
Beton (wit) --- Aandacht voor kunst
Marmoleum / hout --- Sfeer / geluidisolatie

Verklarend onderschrift

De vloeren zijn voornamelijk opgebouwd uit marmoleum en hout en bevatten daarnaast kleur. De wanden en plafonds zijn voornamelijk van beton en zijn wit. De balustraden en trappen zijn voornamelijk vervaardigd uit staal of glas.

Hoe? : Voornamelijk opgebouwd uit kleurrijk marmoleum/hout en wit beton.

Verklarende tekening

Element → Kleur → Doel
Muren en plafonds → Wit → Focus
Vloeren → Kleurrijk → Sfeer

Toelichting

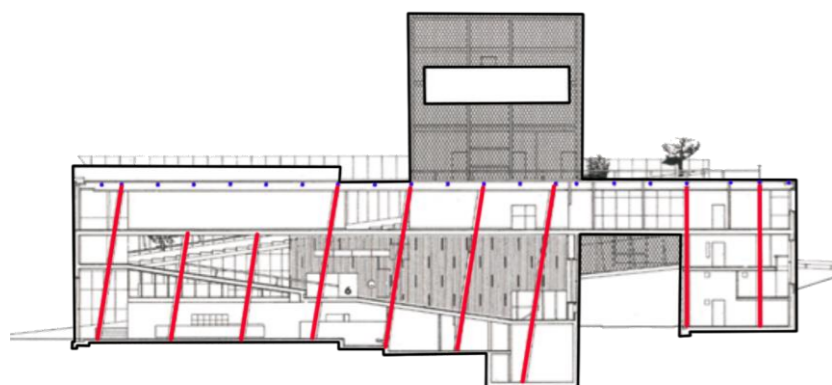
De wanden en plafonds zijn voornamelijk wit waardoor er meer focus gericht wordt op de kunstwerken. De vloeren bevatten vaak meer kleur in de Kunsthal waardoor sfeer wordt gecreëerd.

Waarom? – Wand en plafonds zorgen voor focus op kunst en vloeren voor sfeer in het gebouw.

Analyse draagconstructie

Stefan

Inventarisatietekening

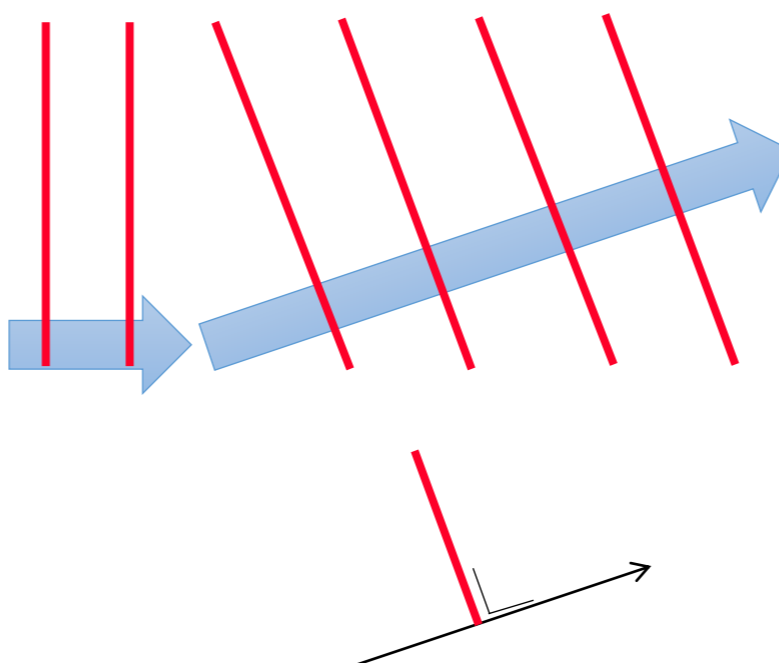

Legenda

- Kolommen
- Liggers

Wat? : draagconstructie

Structureringstekening

Verklarend onderschrift

Het gebouw heeft een kolommenconstructie waarvan de kolommen in een groot deel van het gebouw staan onder een lichte helling.

Hoe? : Kolommenstructuur waarbij de kolommen hellen onder een kleine hoek.

Verklarende tekening

Toelichting

De kolommen staan recht op de vloer. Omdat de vloer in een lichte helling loopt staan de kolommen ook scheef. Zo wordt het gevoel gecreëerd dat rechtuit wordt gelopen terwijl in de werkelijkheid de vloer onder een helling staat.

Waarom? – De vloer is gesitueerd onder een helling en de kolommen staan haaks op de vloer.

Conclusie Kunsthal

De Kunsthal te Rotterdam, een architectuur ontwerp, geanalyseerd op de verschillende basisbegrippen. Om een kort totaal overzicht van het project te maken worden de verschillende onderdelen hier met elkaar vergeleken.

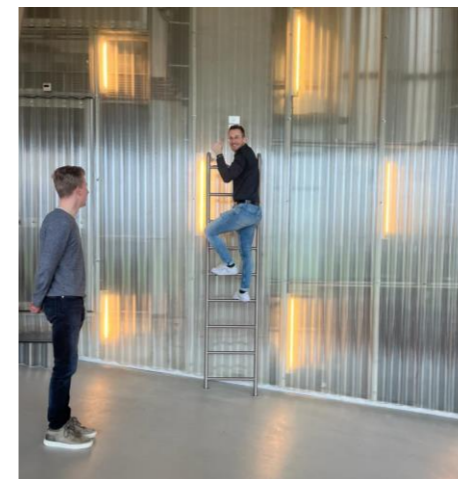
Gekeken naar de situatie en de context kan de conclusie getrokken worden dat de Kunsthal door middel van de functionele routing en de activatie van het dak onderdeel wordt van de omgeving. De Kunsthal dient door de functionele wandelroute als toegangspoort tot het Museumpark en hierdoor worden de Kunsthal en het Museumpark met elkaar verbonden.

Daarnaast is een overkoepelend thema terug te vinden in verschillende analyse die zijn uitgevoerd. Onder andere bij de situatie, bij gebruik en typologie is de routing die door het gebouw loopt van groot belang. In de situatie is zojuist al verklaard dat deze functionele routes bijdragen aan de verbinding met het Museumpark. Voor het gebruik en de typologie van het gebouw is te zien dat er een rondgaande route aanwezig is die de bezoekers langs alle verschillende zalen leidt. Dit is mogelijk doordat de vloeren van de zalen onder verschillende hoeken staan. Hierdoor vormt de bezoeker zich rondgaand in het gebouw.

De constructieve kolommen staan in een hoek van 90 graden op de schuine vloeren. De kolommen reageren hiermee op de schuine routing die aanwezig is in de Kunsthal. Dit onderdeel is daardoor deels verwant met de routing in het gebouw.

De bezoekers van de Kunsthal verplaatsen zich over de vloer van het gebouw. Opvallend is dat de wanden en het plafond voornamelijk wit zijn. De vloeren steken hierbij af door hout- en grijs tinten toe te passen. De witte wanden en plafonds zullen bijdrage om de focus op de kunstwerken te vestigen. De kleurrijke vloeren zullen sfeer creëren.

Betreffende de materialisatie in de gevel is te concluderen dat het materiaal is afgestemd op de achterliggende ruimte. Zo zijn er ruimtes zoals het auditorium die een volledig transparante gevel bevatten. Bij de kunstgalerij zijn half transparante gevelmaterialen toegepast en bij de fotogalerij is een volledig gesloten gevelmateriaal toegepast.

Afbeelding 31: fotocollage van de Kunsthal,

Eindconclusie

De Kop van Zuid, Patio de Los Leones, de Kasbah en de Kunsthal zijn allen projecten met unieke invalshoeken en kwaliteiten. Ieder project voor zich heeft zijn eigen manier waarop het bijdrage levert aan de architectuur. Hoewel de projecten enorm van elkaar verschillen, zowel in schaalniveau als de locaties, zijn ook overeenkomsten te vinden tussen de verschillende ontwerpen.

Te beginnen met de Kasbah en Kop van Zuid. Hoewel de schaal van deze beide projecten enorm uiteenloopt, is in beide projecten wel een functiemix aanwezig. Waar Kop van Zuid functioneert als overgangsgebied tussen noord en zuid Rotterdam, functioneert het maaiveldniveau in de Kasbah als een openbare functie voor ontmoeting tussen de bewoners.

Daarnaast is geconstateerd dat Kop van Zuid een overgangszone is tussen hoofdzakelijk voorzieningen in het noorden van de stad en woningen in het zuiden. Bij de Kasbah is juist geconstateerd dat dit de verbindende factor vormt tussen het groen en de woonwijk. In beide projecten is dus een conjunctie van gebieden te herkennen.

Tussen de Kasbah en de Kunsthal komen twee overeenkomsten naar voren. Te beginnen met de routing die aanwezig is door en onder de gebouwen door. Bij de Kunsthal lopen twee stromingen van verkeer onder en door het gebouw heen. Bij de Kasbah zorgt het opgetilde 'stedelijk dak' voor bewegingen op het maaiveldniveau.

De andere overeenkomst tussen de Kunsthal en de Kasbah betreft de overloop tussen de verschillende ruimtes in de gebouwen. In de Kunsthal is dit terug te vinden in de doorlopende routing die alle ruimtes, vanaf het restaurant, het auditorium en de kunsthallen, met elkaar verbindt. Bij de Kasbah is dit op kleinere schaal vergelijkbaar. De individuele woningen hebben een open plattegrond dat inhoudt dat de slaapkamer, woonkamer en de keuken in een open verbinding staat met elkaar.

Voor de ontwerpen van Kop van Zuid en Patio de Los Leones is het opvallend dat beide projecten gebruik maken van functionele en recreatieve assen. Bij Kop van Zuid zijn er twee functionele assen waar intensief gebruik van wordt gemaakt en twee recreatieve assen aan de kade waar de inrichting meer als shared-space aanvoelt. Bij de Patio de Los Leones zijn verschillende stromingen aanwezig waarbij de knip ligt tussen het ontmoeten en de rust. Dit kan worden gecategoriseerd onder de functionele en recreatieve assen.

Voor de Kunsthal en Kop van Zuid is het beide typerend dat er door middel van toepassingen van materiaal de achterliggende functies worden weergegeven. Zo zijn er ruimtes zoals het auditorium die een volledig transparante gevel bevatten. Bij de kunstgalerij zijn half transparante gevelmaterialen toegepast en bij de fotogalerij is een volledig gesloten gevelmateriaal toegepast. Vergelijkend met Kop van Zuid, daar is door middel van materiaalverschil aangeduid welk deel van de openbare ruimte geschikt is voor welk type gebruik. Zoals: voetgangers, fietsers en auto's.

Zowel bij de Kunsthal als bij Patio de Los Leones vormen de kolommen een essentieel kenmerk van de ruimte. De kolommen bij de Kunsthal zijn geplaatst onder een hoek wat inspeelt op de beleving en de routing van het gebouw. Bij de Patio de Los Leones wordt de routing door de galerij door de kolommen gescheiden van het atrium.

Op het eerste oog hadden wij de indruk dat deze projecten enorm uiteenlopend zouden zijn, na deze analyses en de gevormde conclusies blijkt dat er toch meer overeenkomsten aanwezig zijn dan aanvankelijk verwacht.

Bronvermelding

AlhambraDeGranada.org. (z.d.). *Patio of the Lions - Nasrid Palaces*. Alhambra de Granada. <https://www.alhambra.degranada.org/en/info/nasridpalaces/patioofthelions.asp>

Behance. (z.d.). <https://www.behance.net/gallery/4611181/KUNSTHAL-ROTTERDAM-Signage-Wayfinding>

Bohme, L. (2024, 22 januari). *The Alhambra - Patio de los Leones | Andalucia.com*. Andalucia.com. <https://www.andalucia.com/cities/granada/alhambra/patio-de-los-leones.htm>

Buurt Kop van Zuid (gemeente Rotterdam) in cijfers en grafieken (bijgewerkt 2024!) | AlleCijfers.nl. (z.d.). AlleCijfers.nl. <https://allecijfers.nl/buurt/kop-van-zuid-rotterdam/>

colaboradores de Wikipedia. (2024, 10 februari). *Patio de los Leones*. Wikipedia, La Enciclopedia Libre. https://es.wikipedia.org/wiki/Patio_de_los_Leones

Court of the Lions - Madain Project (en). (z.d.). https://madainproject.com/court_of_the_lions

De Graaf, B. L. (2020, 12 maart). *kunsthal-in-rotterdam-door-oma*. <https://www.dearchitect.nl/237878/kunsthal-in-rotterdam-door-oma>

De Jonge, D. (2020, 5 juni). *kasbahplan-in-hengelo-door-piet-blom*. <https://www.dearchitect.nl/238667/Kasbahplan-in-hengelo-door-piet-blom>

Gebouw - kunsthal. (z.d.). Kunsthal. <https://www.kunsthal.nl/nl/over-de-kunsthal/gebouw/>

Hamtaengs. (2010, 12 juni). Kunsthal - REM Koolhaas(OMA). *HAMTAEHYEON*. <https://hamtaengs.tistory.com/153>

Kunsthal. (z.d.). OMA. <https://www.oma.com/projects/kunsthal>

Meyer, H., Westrik, J., & Hoekstra, M. (z.d.). *Stedenbouw: Kern en perspectieven* (2e druk). Boom.

msafieldtripfilms. (2010, 14 januari). *O.M.A. REM Koolhaas: Kunsthal, Rotterdam* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=VKG71zicYLS>

Murphy, M. (1813). *The Arabian Antiquities of Spain*. <https://doi.org/10.11588/diglit.7431>

Museumpark. (z.d.). OMA. <https://www.oma.com/projects/museumpark>

Netherlands building ages. (z.d.). <https://parallel.co.uk/netherlands/#16.25/52.26453/6.828688/0/40>

Patio de los Leones, Alhambra - Historia, Palacio y Fuente. (2023, 16 september). Granada Direct. <https://www.granadadirect.com/alhambra/patio-leones/>

Piet Blom Museum. (2022, 15 april). *home - Piet Blom Museum*. Piet Blom Museum - Architectuur van Piet Blom. <https://www.pietblommuseum.nl/>

Superadmin. (2022, 24 juni). *Curiosities of the Patio de los Leones. The Alhambra in Granada. Visitanddo*. <https://www.visitanddo.com/en/blog/curiosities-of-the-lions-patio-la-alhambra-granada/>

Theunissen, K., & Kaal, S. (2018). *de Kasbah Hengelo: Piet Blom*. In <https://journals.open.tudelft.nl/dash/article/view/4538/4346>. Geraadpleegd op 10 maart 2024, van <https://journals.open.tudelft.nl/dash/article/view/4538/4346> van den Heuvel, D. / *De huiselijke superstructuren van Piet Blom. DASH 05 - de stadsenclave - the urban enclave*. editor / DE van Gameren ; D van den Heuvel ; AN Kraaij ; HAF Mooij ; PS van der Putt ; O Klijn ; FM van Aniel. Rotterdam : nai010 uitgevers, 2011. pp. 56-70

Wikipedia contributors. (2022, 11 december). *Kop van Zuid*. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Kop_van_Zuid

Wikipedia contributors. (2024, 23 maart). *Court of the Lions*. Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Court_of_the_Lions

Wikipedia-bijdragers. (2021, 8 oktober). *Kunsthal*. Wikipedia. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Kunsthal#:~:text=Een%20kunsthal%20\(Nederlands%20taalgebied\)%20of,niet%2Dcommerci%C3%ABle%20instelling%20kunstexposities%20organiseert.](https://nl.wikipedia.org/wiki/Kunsthal#:~:text=Een%20kunsthal%20(Nederlands%20taalgebied)%20of,niet%2Dcommerci%C3%ABle%20instelling%20kunstexposities%20organiseert.)

"Wonen als Stedelijk Dak" te zien in het Rijksmuseum. (z.d.). Nieuwe Instituut. <https://nieuweinstituut.nl/articles/wonen-als-stedelijk-dak-te-zien-het-rijksmuseum>

Wouter Rikkerink. (2022, 18 februari). *Kasbah Hengelo in 360°* - Leven op palen [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=vLeMB0VuMO4>

